

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Κύπρος—το αύριο
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 2021-2026

ΣΧΕΔΙΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ Ή/ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μάρτιος 2022

- 1^η τροποποίηση – Ιούνιος 2022
- 2^η τροποποίηση – Οκτώβριος 2022
- 3^η τροποποίηση – Ιούνιος 2024
- 4^η τροποποίηση – Ιούλιος 2024
- 5^η τροποποίηση – Νοέμβριος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Σκοπός.....	1
2.	Χρηματοδότηση του Σχεδίου.....	2
3.	Δικαιούχοι.....	2
4.	Επιλέξιμοι Κλάδοι και Δραστηριότητες	3
5.	Προτεραιότητες.....	4
6.	Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου.....	4
7.	Φορείς Υλοποίησης	4
7.1	Συντονιστική Αρχή	4
7.2	Φορέας Υλοποίησης.....	5
7.3	Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης	5
8.	Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου	6
9.	Προϋποθέσεις συμμετοχής	7
10.	Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων	9
11.	Ύψος Χορηγίας.....	10
12.	Επιλέξιμες Δαπάνες	13
12.1	Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών.....	13
12.2	Καινούρια Μηχανήματα/ εξοπλισμός	15
12.3	Δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης	16
12.4	Μεταφορικά Μέσα.....	17
12.5	Γενικά έξοδα	17
12.6	Διευκρινίσεις.....	18
13.	Υποβολή Αιτήσεων.....	22
14.	Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων.....	23
14.1	Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων	23
14.2	Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων	24
14.3	Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο	24
15.	Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης	25
16.	Υλοποίηση των Επενδύσεων / Έργων	25
17.	Τρόπος καταβολής της χορηγίας	26
18.	Κυρώσεις – Εγγυήσεις	30
19.	Ενστάσεις.....	32
20.	Περιπτώσεις μη επιβολής διοικητικών κυρώσεων / ποινών	33
21.	Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Παράρτημα Ι της Συνθήκης της ΕΕ		34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Μη επιλέξιμα προϊόντα.....		37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερ. 06.05.2003 και αριθ. 2003/361/ΕΚ (Ορισμός ΜμΕ).....		38

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Κριτήρια Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης Αιτήσεων	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Νόμος Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Τήρηση της Αρχής «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης».....	65
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων – Ορθή χρήση λογότυπου ΕΕ...68	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII – Κατάλογος Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών.....	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX – Πυρόπληκτες Περιοχές.....	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X – Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI – Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση.....	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII– Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων.....	79

Σχέδιο Χορηγιών για τη Δημιουργία, Εκσυγχρονισμό και Ψηφιακή Αναβάθμιση Μονάδων Μεταποίησης ή/ και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων

1. Σκοπός

Η στήριξη των υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση ή / και εμπορία γεωργικών προϊόντων που περιλαμβάνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα I** της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), **εξαιρουμένων** των προϊόντων που φαίνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα II**.

Οι ειδικότεροι του στόχοι είναι:

- Η αναβάθμιση ή/και δημιουργία σύγχρονων μονάδων μεταποίησης ή/και εμπορίας γεωργικών προϊόντων.
- Η αύξηση του αριθμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Η ανάπτυξη νέων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία.
- Η ανάπτυξη νέων επεξεργασιών και η εφαρμογή τεχνολογιών που συνδέονται με τα προϊόντα αυτά και η προώθηση καινοτόμων επενδύσεων.
- Η αξιοποίηση πρώτων υλών γεωργικής προέλευσης, αξιοποιώντας πρωτίστως την ντόπια παραγωγή.
- Η διατήρηση και προώθηση παραδοσιακών και βιολογικών προϊόντων.
- Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές.

Το Σχέδιο είναι προσαρμοσμένο και θα εφαρμοστεί με βάση τους ακόλουθους Κανονισμούς (ΕΕ):

- ❖ αριθ.1407/2013 της Επιτροπής της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis). Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2020/972 της Επιτροπής της 2^{ης} Ιουλίου 2020, η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1407/2013 έχει παραταθεί κατά τρία έτη, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
- ❖ αριθ.702/2014 της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των

άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L193 1/7/2014 σ.1) και ο Καν. (ΕΕ) αριθ. 2019/289 της Επιτροπής της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2019 για την τροποποίηση του εν λόγω Κανονισμού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2020/2008 της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2020, η περίοδος εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.702/2014 έχει παραταθεί κατά δύο έτη, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί της Επιτροπής θα ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

2. Χρηματοδότηση του Σχεδίου

Το Σχέδιο Χορηγιών περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) Κύπρου για την περίοδο 2021 – 2026 και θα χρηματοδοτηθεί από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), το κεντρικό εργαλείο του *NextGenerationEU*, του προσωρινού μέσου χρηματοδότησης της ανάκαμψης και εξόδου της ΕΕ από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες του Σχεδίου, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Μέτρου C3.1I6 του ΣΑΑ, κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του ανέρχεται στα **€25 εκ.**

3. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Σχεδίου είναι **νέες ή υφιστάμενες** Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (**ΜμΕ**), όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06.05.2003 και αρ.2003/361/ΕΚ (**Παράρτημα ΙΙΙ**), που αναλαμβάνουν την υλοποίηση επενδύσεων στους επιλέξιμους κλάδους και δραστηριότητες που καλύπτει το Σχέδιο και ευρίσκονται εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Κύπρο, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο λόγω της τουρκικής εισβολής.

Σύμφωνα με την πιο πάνω Σύσταση της Επιτροπής, ΜμΕ είναι αυτές που:

- α) απασχολούν λιγότερους από 250 υπαλλήλους **ΚΑΙ**
- β) έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα €50εκ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα €43εκ.

Τα όρια αυτά ισχύουν μόνον για τα στοιχεία που αφορούν μεμονωμένες επιχειρήσεις.

Για τις επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος Ομίλου Εταιρειών θα πρέπει να συμπεριληφθούν και στοιχεία που αφορούν τους υπαλλήλους/ τον κύκλο εργασιών ή τον ισολογισμό του Ομίλου.

Στους Δικαιούχους περιλαμβάνονται και οι Αναγνωρισμένες από την Αρμόδια Αρχή Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών. Στις περιπτώσεις των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών που εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, η επιλεξιμότητα των δράσεων τους περιορίζεται μόνο σε δράσεις που **δεν** περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό τους Πρόγραμμα.

4. Επιλέξιμοι Κλάδοι και Δραστηριότητες

Το Σχέδιο καλύπτει υφιστάμενες ή/και νέες μονάδες που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν με την **μεταποίηση** των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο **Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ** (επισυνάπτεται), **εκτός** των προϊόντων που φαίνονται στο επισυναπτόμενο **Παράρτημα ΙΙ**.

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας παραγωγής (τελικό προϊόν) θα πρέπει απαραίτητα να είναι προϊόν που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης.

Σημειώνεται ότι και οι πιο κάτω δραστηριότητες είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση:

- i. Η εμπορία οπωροκηπευτικών, δηλαδή η συσκευασία, τυποποίηση, διαλογή, συντήρηση, ψύξη, αποθήκευση οπωροκηπευτικών, περιλαμβανομένης της πατάτας (συσκευαστήρια φρέσκων φρούτων και λαχανικών).
- ii. Η τυποποίηση/ συσκευασία ελαιολάδου, αυγών και η επεξεργασία, τυποποίηση/ συσκευασία κρέατος. Η επανασυσκευασία κρέατος **δεν** περιλαμβάνεται στις επιλέξιμες δραστηριότητες.
- iii. Η συγκέντρωση / πρόψυξη γάλακτος και η παστερίωση γάλακτος .
- iv. Τα σφαγεία πουλερικών, κουνελιών και άλλων ζώων.
- v. Ανθαγορές και κέντρα συσκευασίας και διανομής ανθέων (επενδύσεις σε επίπεδο λιανικού εμπορίου **δεν** είναι επιλέξιμες).

5. Προτεραιότητες

Προτεραιότητα θα δίδεται σε επενδύσεις που θα πραγματοποιούνται από Αναγνωρισμένες Οργανώσεις και Ομάδες Παραγωγών, παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή επιχειρήσεις που ανήκουν ή θα δημιουργηθούν από μέλη αγροτικών οικογενειών ή/και είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται σε μονάδες που ασχολούνται με Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε), Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π), παραδοσιακά και βιολογικά προϊόντα, προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό, νέα/καινοτόμα/ποιοτικά αναβαθμισμένα προϊόντα και προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία και σε βιομηχανίες τροφίμων που είναι πιστοποιημένες με συστήματα διασφάλισης της ποιότητας π.χ. ISO 9001, ISO 14000, HACCP/ISO 22000, OHSAS 18001 (υγεία και ασφάλεια στην εργασία) κλπ.

6. Περίοδος Εφαρμογής του Σχεδίου

Το Σχέδιο θα εφαρμοσθεί κατά την περίοδο 2021-2026 και οι αιτήσεις/προτάσεις από τους δικαιούχους θα υποβάλλονται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο που θα ορίζεται στη σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Η Πρόσκληση θα ανακοινωθεί από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (www.meci.gov.cy/sit).

7. Φορείς Υλοποίησης

7.1 Συντονιστική Αρχή

Ως Συντονιστική Αρχή (ΣΑ) για την υλοποίηση του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) έχει οριστεί η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών (τέως ΓΔ ΕΠΣΑ) και ειδικότερα η Διεύθυνση Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η ΣΑ έχει τη συνολική ευθύνη για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΑΑ και για τη διασφάλιση της τήρησης των διαδικασιών του Συστήματος Παρακολούθησης και Ελέγχου (ΣΠΕ) και της εθνικής νομοθεσίας από το σύνολο των εμπλεκόμενων, ενώ αποτελεί το σημείο επαφής και ανταλλαγής πληροφοριών με την ΕΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

7.2 Φορέας Υλοποίησης

Την ευθύνη της διαχείρισης και εφαρμογής του Σχεδίου, έχει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) και συγκεκριμένα η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας (ΥΒΤ) του Υπουργείου η οποία αναλαμβάνει:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Σχέδιο.
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής, την ηλεκτρονική παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώρηση των αιτήσεων/προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Σχεδίου.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων/προτάσεων στο Σχέδιο.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των Δικαιούχων.
- Τον έλεγχο και επαλήθευση / βεβαίωση των δαπανών και την ευθύνη της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.
- Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Σχέδιο.

7.3 Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης

Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/προτάσεων, διενεργείται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή (ΓΔ) του Υπουργείου. Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και στο έργο της θα υποστηρίζεται από Λειτουργούς της Υπηρεσίας.

Η Επιτροπή θα αξιολογεί και βαθμολογεί τις αιτήσεις/προτάσεις με βάση καθορισμένα κριτήρια επιλογής (**Παράρτημα IV**) και θα υποβάλλει τα αποτελέσματα για **επικύρωση στο Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες)**.

8. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου

8.1 Τα στάδια υλοποίησης του Σχεδίου είναι:

- Η δημόσια πρόσκληση για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων/ προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Η πρόσκληση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία ανακοινώνεται δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης. **Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή για χρονική περίοδο που θα ανακοινωθεί ή μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού.**
- Η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους στο σύστημα κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- Η αρχική εξέταση των αιτήσεων/προτάσεων από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ. Θα ελέγχεται κατά πόσο οι αιτήσεις που θα υποβληθούν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για ένταξη τους στο Σχέδιο, τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, πληρότητας και κανονικότητας του έργου και τη συμβατότητα του με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα Χ**).
- Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων/ προτάσεων που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης του Σχεδίου (**Παράρτημα IV**).
- Το ΥΕΕΒ δύναται να πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους για επαλήθευση στοιχείων / πληροφοριών που αναφέρονται στην αίτηση.
- Η ένταξη στο Σχέδιο των αιτήσεων/ προτάσεων που θα επιλεγούν, με επικύρωση του Γενικού Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες). Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων/ προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα εξαρτηθεί από το διαθέσιμο κονδύλι.
- Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της αίτησης/ πρότασης τους και η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του ΥΕΕΒ και των Δικαιούχων που τελικά θα ενταχθούν στο Σχέδιο.
- Η υλοποίηση του έργου από τον Δικαιούχο, η διοικητική επαλήθευση των αιτημάτων καταβολής χορηγίας και η επιτόπια επαλήθευση του έργου από το ΥΕΕΒ.
- Η καταβολή της χορηγίας προς τον Δικαιούχο.

8.2 Στην κατανομή του διαθέσιμου κονδυλίου συμμετέχουν αιτήσεις που βαθμολογήθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και εξασφάλισαν την ψηλότερη βαθμολογία (100 βαθμοί με ελάχιστο το 55). **Αιτήσεις με βαθμολογία χαμηλότερη των 55 βαθμών δεν μπορούν να τύχουν επιχορήγησης.**

8.3 Τα παρεχόμενα με το Σχέδιο αυτό κίνητρα έχουν τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων. Η χρηματοδότηση, εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς το έργο, αφορά μη επιστρεπτέες επιχορηγήσεις επιλέξιμων δαπανών.

9. Προϋποθέσεις συμμετοχής

9.1 Δικαίωμα συμμετοχής στο Σχέδιο έχουν αυτοί που ορίζονται στην Παράγραφο 3 (Δικαιούχοι) του παρόντος Οδηγού και προτίθενται να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στην Παράγραφο 12 του παρόντος Οδηγού.

9.2 **Δεν** επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε **προβληματικές επιχειρήσεις** κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01) [1].

Σημειώνεται ότι, επιχειρήσεις που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης θεωρούνται προβληματικές και **δεν** δικαιούνται ενίσχυση από το παρόν Σχέδιο.

9.3 Το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης (επιλέξιμες δαπάνες) ορίζεται στις **€10.000**.

9.4 Η αίτηση/ πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας και στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού

[1] Σύμφωνα με την Ανακοίνωση που εξέδωσε η Επιτροπή για την τροποποίηση πέντε Κατευθυντήριων Γραμμών/ Ανακοινώσεων για τις κρατικές ενισχύσεις (2020/C 224/02), η περίοδος εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων έχει παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

συστήματος, όπως προβλέπεται στην πρόσκληση. Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα κ.λ.π. και όπου απαιτείται, τεχνοοικονομική μελέτη. **Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των €150.000 ή πρόκειται να δραστηριοποιηθούν σε νέους επιλέξιμους τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτει το Σχέδιο.**

9.5 Η επένδυση είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και με την εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία και όπου απαιτείται να γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ και την εθνική νομοθεσία (Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021) (**Παράρτημα V**).

9.6 Η επένδυση είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 και άρθρα 15 και 16 για την τήρηση της αρχής της «**μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης**», κατά την έννοια του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 και όπου απαιτείται συμμόρφωση με οριζόντιες και ειδικές απαιτήσεις (**Παράρτημα VI**).

9.7 Επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις **δεν** δικαιούται χορηγία από το παρόν Σχέδιο.

9.8 Η επιχείρηση που έχει οριστική καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για δόλο, απάτη ή/ και άλλο αδίκημα, που συντελέστηκε σε σχέση με οποιοδήποτε Σχέδιο Χορηγιών του ΥΕΕΒ ή /και άλλων αρμόδιων Αρχών ή απόφαση του Υπουργείου για τον αποκλεισμό της για τρία (3) χρόνια από όλα τα Σχέδια Χορηγιών του ΥΕΕΒ ή/ και για λήψη περαιτέρω νομικών μέτρων, δεν δικαιούται χορηγία στα πλαίσια του παρόντος Σχεδίου εκτός και αν έχουν παρέλθει τρία (3) χρόνια από την ημερομηνία των ως άνω αποφάσεων.

9.9 Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε επιχείρηση για την οποία εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής η οποία κήρυξε μια ενίσχυση, χορηγηθείσα από το ίδιο κράτος μέλος, παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5 (α) του **Καν. αριθ.702/2014** της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014.

9.10 Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης κατά παράβαση των απαγορεύσεων ή περιορισμών που ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, ακόμη και όταν οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί αφορούν μόνο την ενωσιακή στήριξη που προβλέπεται στον εν λόγω Κανονισμό, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 8 του **Καν. αριθ.702/2014** της Επιτροπής της 25^{ης} Ιουνίου 2014.

10. Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων

10.1 Σε περίπτωση που το συνολικό κόστος της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει τις **€500.000** οι Δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων τους **ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα**, η οποία να περιλαμβάνει το λογότυπο **NextGenerationEU (Παράρτημα VII)**. Η πινακίδα/ πλάκα θα πρέπει να τοποθετείται αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση του έργου που περιλαμβάνει φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί.

Η πινακίδα/ πλάκα θα πρέπει:

- ❖ να περιλαμβάνει αποκλειστικά πληροφορίες για έργο και τη χρηματοδότηση του από την ΕΕ όπως τον στόχο του έργου, το όνομα του Σχεδίου, το λογότυπο (NextGenerationEU) και δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνει άλλες πληροφορίες. Η υποχρεωτική ανάρτηση πινακίδας σε εργοτάξια με τα στοιχεία του Εργολάβου, Αρχιτέκτονα, Πολιτικού Μηχανικού και Μελετητή, θα πρέπει να αποτελεί ξεχωριστή πινακίδα.
- ❖ να είναι φτιαγμένη από ανθεκτικά υλικά (υλικά που δεν αλλοιώνονται με την πάροδο του χρόνου) έτσι ώστε να μην χρειάζεται να αντικατασταθεί με άλλη όταν το έργο ολοκληρωθεί, εκτός εάν με την ολοκλήρωση του έργου υπάρχουν πληροφορίες απαραίτητες ή εάν η πινακίδα/ πλάκα χρειάζεται να τοποθετηθεί σε νέο σημείο (π.χ. σε ένα κτίριο που ανεγέρθηκε).

10.2 Για δράσεις που δεν εμπίπτουν στην πιο πάνω κατηγορία τοποθέτησης πινακίδας/ πλάκας, οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως η είσοδος σε κτίριο) **αφίσα ελάχιστου μεγέθους A3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα**. Η αφίσα θα πρέπει να περιλαμβάνει

πληροφορίες σχετικά με το έργο και να επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση με τη χρήση του λογότυπου **NextGenerationEU** (Παράρτημα VII).

10.3 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει **ιστοσελίδα που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή σελίδα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης** θα πρέπει να τοποθετήσει σε περίοπτη θέση σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση με την χρήση του λογότυπου **NextGenerationEU** (Παράρτημα VII).

10.4 Όλες οι επιχειρήσεις – **νομικές οντότητες** που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα πρέπει να αποστέλλουν στο ΥΕΕΒ, πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης (ΣΔΧ), **επίσημο αποδεικτικό της καταχώρισης στο Μητρώο του αρμόδιου Εφόρου των επικαιροποιημένων στοιχείων των πραγματικών τους δικαιούχων**, όπως αυτοί ορίζονται στον «Περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007 (188(I)/2007)»^[2].

11. Ύψος Χορηγίας

11.1 Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της Προκήρυξης (€25εκ) θα κατανεμηθεί για την ικανοποίηση δύο κατηγοριών αιτήσεων ως ακολούθως:

Αιτήσεις «πολύ μικρών» επιχειρήσεων	τουλάχιστον € 5εκ.
Αιτήσεις «μικρών και μεσαίων» επιχειρήσεων	<u>€20εκ.</u>
ΣΥΝΟΛΟ	€25εκ.

Σε περίπτωση που μετά την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων και την κατανομή των πιο πάνω ποσών στις δικαιούχες επιχειρήσεις εξοικονομηθεί οποιοδήποτε ποσό από μία εκ των δύο κατηγοριών, το Υπουργείο διατηρεί το δικαίωμα να μεταφέρει το ποσό αυτό στην άλλη κατηγορία στην οποία θα υπάρχουν Δικαιούχοι που δεν ικανοποιήθηκαν στα πλαίσια του εγκριμένου προϋπολογισμού.

^[2] Αναφέρεται ενδεικτικά και σχετικά με το παρόν Σχέδιο, (α) για εταιρείες - το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Εταιρειών και Άλλων Νομικών Οντοτήτων του Έφορου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας (άρθρο 61Α) και (β) για σωματεία, ιδρύματα, ομοσπονδίες ή ενώσεις, περιλαμβανομένων ΜΚΟ (σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και για Άλλα Συναφή Θέματα Νόμου), το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων Νομικών Οντοτήτων του Υπουργείου Εσωτερικών (άρθρο 61Β).

11.2 Όλες οι επιχειρήσεις μπορούν **να επιλέξουν** να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τους όρους του Καν. αριθ.702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 **ή** σύμφωνα με τους όρους του Καν. αριθ.1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 που αφορά τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis), η διάρκεια των οποίων έχει παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και 31 Δεκεμβρίου 2023, αντίστοιχα. **Νοείται ότι θα μπορεί να επιλεγεί μόνο ο ένας εκ των δύο Κανονισμών.**

11.3 Το ύψος της χορηγίας και τα ανώτατα ποσά χορηγίας καθορίζονται ως ακολούθως:

Α) Για τις επιχειρήσεις που θα επιλέξουν να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τον Καν. αριθ.702/2014, το ύψος της χορηγίας ανέρχεται στο 40% των επιλέξιμων δαπανών με ανώτατο ποσό χορηγίας τις €500.000.

Σε περιπτώσεις συνδεδεμένων επιχειρήσεων (σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/EK), **η χορηγία θα συμψηφίζεται** έτσι ώστε αυτή που θα δικαιούνται όλες οι εταιρείες του ομίλου να μην ξεπερνά το πιο πάνω ανώτατο ποσό.

Σύμφωνα με τη Σύσταση, συνδεδεμένες είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

- I. μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης.
- II. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης.
- III. μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτή ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας.
- IV. μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία i) έως iv) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

B) Για τις επιχειρήσεις που θα επιλέξουν να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τον Καν. αριθ.1407/2013 (De Minimis), το ύψος της χορηγίας θα ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων δαπανών.

Στις περιπτώσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, οι οποίες καθορίζονται στο Παράρτημα VIII, το ύψος της χορηγίας θα ανέρχεται στο 60% των επιλέξιμων δαπανών.

Στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στις πυρόπληκτες περιοχές που καθορίζονται στο Παράρτημα IX, το ύψος της χορηγίας θα ανέρχεται στο 65% των επιλέξιμων δαπανών.

Με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 2 του Κανονισμού, το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που μπορεί να παραχωρηθεί **σε μια ενιαία επιχείρηση ανά τρία οικονομικά έτη ανέρχεται στις €200.000.**

Για σκοπούς του εν λόγω Κανονισμού (άρθρο 2, παράγραφος 2), στην «**ενιαία επιχείρηση**» περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που διατηρούν τουλάχιστον μια από τις σχέσεις που αναφέρονται πιο πάνω (σχετική **Υπεύθυνη Δήλωση** θα υπογράφεται από τον Δικαιούχο ή/και από τον Εξωτερικό Ελεγκτή του πριν από την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης).

11.4 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται **ίδια συμμετοχή** για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

11.5 Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης π.χ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει το διαθέσιμο

υπόλοιπο κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των μετόχων. Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσής της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου.

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

11.6 Η Δημόσια Χρηματοδότηση θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους.

12. Επιλέξιμες Δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της χορηγίας αφορούν επενδύσεις σε ενσώματα ή/και άυλα στοιχεία ενεργητικού ή/και δαπάνες που συνδέονται άμεσα με αυτά και περιλαμβάνουν:

12.1 Κτίρια και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών

12.1.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

12.1.1.1 Ανέγερση ή/και επέκταση ή/και διαμόρφωση/ διαρρύθμιση κτιρίων και υποστατικών. Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή, τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου.

12.1.1.2 Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα ασφάλειας, πυρασφάλειας, κλιματισμού και εξαερισμού (ο εξοπλισμός π.χ συσκευές κλιματισμού, ασφάλειας, πυρασφάλειας κλπ να περιλαμβάνονται στην κατηγορία 12.2 «Μηχανήματα/ Εξοπλισμός»).

12.1.1.3 Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης ενέργειας και νερού καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.

12.1.1.4 Δαπάνες που προκύπτουν από τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου της ποιότητας.

12.1.1.5 Εκθετήρια/ εγκαταστάσεις λιανικού εμπορίου **αποκλειστικά** για Αναγνωρισμένες Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών.

12.1.2 Για επενδύσεις σε νέα κτίρια ή προσθήκες που αυξάνουν/ τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου θα πρέπει κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης απαραίτητα να υποβάλλεται η Άδεια Οικοδομής, τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια καθώς και βεβαίωση του αρχιτέκτονα για το συνολικό εμβαδό του έργου. Υπογραμμίζεται ότι, η χρήση του υποστατικού που θα αναγράφεται στην Άδεια Οικοδομής θα πρέπει να συνάδει με τη δραστηριότητα του επενδυτικού σχεδίου.

2.1.3 Στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων υποστατικών θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (εξαιρουμένης της αξίας της γης) βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως τιμολόγια, αποδείξεις, βεβαιώσεις κτλ. Στις περιπτώσεις **ιδιοκατασκευών**, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

12.1.4 Το επιλέξιμο κόστος για τις **δαπάνες μελέτης και επίβλεψης** Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών και άλλων παρόμοιων δαπανών, **δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 6% του επιλέξιμου προϋπολογισμού για τις κτιριακές εγκαταστάσεις.**

Νοείται ότι οποιεσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες και παρουσιάζονται τα απαιτούμενα από το Σχέδιο παραστατικά.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι τα πιο κάτω **ΔΕΝ** αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- ❖ η αγορά κτιρίου καθώς και το κόστος απόκτησης της γης
- ❖ συνήθεις εξωτερικές εργασίες όπως δρόμοι, πλακόστρωτα, περιφράξεις και άλλες σχετικές εργασίες, εκτός και αν κριθούν αναγκαίες λόγω της φύσης της προτεινόμενης δραστηριότητας
- ❖ η αγορά ή/και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων

12.2 Καινούρια μηχανήματα/ εξοπλισμός

12.2.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

12.2.1.1 Καινούρια μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός που εξυπηρετούν την παραγωγή, ποιοτικό έλεγχο/ δοκιμές, αποθήκευση, διάθεση των προϊόντων και την λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης) νοουμένου ότι βρίσκονται εντός της παραγωγικής μονάδας.

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **ψυκτικούς θαλάμους** τότε θα πρέπει να προσκομίζεται εγκεκριμένη κάτοψη του κτιρίου στην οποία να υποδεικνύεται ο χώρος όπου θα τοποθετηθεί ο ψυκτικός θάλαμος. Σε περίπτωση που ο θάλαμος θα χωροθετηθεί **εντός του εργοστασιακού κτιρίου** απαιτείται η υποβολή της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής και εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων ενώ σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί **εκτός του κτιρίου (επέκταση κτιρίου)** θα πρέπει να προσκομιστεί η σχετική καλυπτική Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια.

12.2.1.2 Συστήματα κλιματισμού/ θέρμανσης, εξαερισμού και μέτρων ασφάλειας και πυρασφάλειας.

12.2.1.3 Μεταφορικά μέσα διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών **εντός του χώρου παραγωγής** (περονοφόρα – forklifts). **Μικρά** περονοφόρα που τοποθετούνται **σε οχήματα μεταφοράς** πρώτων υλών ή/ και τελικών προϊόντων αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη.

12.2.1.4 Νέα συστήματα αυτοματοποίησης όπως μέσα αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, εντός της μονάδας.

12.2.1.5 Δαπάνες σε επίπεδο λιανικού εμπορίου, **μόνο για Αναγνωρισμένες Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών.**

Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας μόνο το πραγματικό κόστος των υλικών κατασκευής, το οποίο θα τεκμηριώνεται με τα τιμολόγια/ παραστατικά αγοράς τους.

Ο ορισμός «καινούρια μηχανήματα και εξοπλισμός» ΔΕΝ περιλαμβάνει:

- Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμό ή/ και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- Έπιπλα και εξοπλισμό γραφείου, εξαιρουμένων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Λογισμικού.
- Ψυγεία, βιτρίνες και άλλα που αφορούν τη λιανική πώληση.
- Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα.
- Αυτοτελές μηχανήμα ή εργαλείο ή άλλο εξοπλισμό του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των **€100**.
- **Μεγάλα** περονοφόρα οχήματα (forklifts) και ανυψωτικά μηχανήματα που χρησιμοποιούνται εκτός της παραγωγικής μονάδας.

12.3 Δαπάνες ψηφιακής αναβάθμισης

12.3.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

12.3.1.1 Ηλεκτρονικές υποδομές (ηλεκτρονικός εξοπλισμός, servers, ηλεκτρονικοί υπολογιστές).

12.3.1.2 Λογισμικά συστήματα (π.χ ERP, CRM, HRMS κ.λ.π) και υπηρεσίες σε σχέση με τα συστήματα πληροφορικής (π.χ παραμετροποίηση λογισμικού) νοουμένου ότι συνδέονται άρρηκτα με την απόκτηση ή δημιουργία του λογισμικού που επιχορηγείται στο πλαίσιο του Σχεδίου.

12.3.1.3 Δαπάνες δημιουργίας ιστοσελίδας ή/ και δημιουργίας ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop). Το **ανώτατο όριο** επιλέξιμης δαπάνης για τη δημιουργία ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop) είναι **€15.000**.

Στις πιο πάνω κατηγορίες δυνατό να περιλαμβάνονται και άλλες δαπάνες που κατά την κρίση της Επιτροπής κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες της επιχείρησης ανάλογα με τη δραστηριότητα. Νοείται ότι, στην περίπτωση επιλογής του Καν. αριθ.702/2014 μπορούν να είναι επιλέξιμες δαπάνες που εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του άρθρου 17 του εν λόγω Κανονισμού.

12.4 Μεταφορικά Μέσα

Η κατηγορία δαπανών αφορά την αγορά **καινούργιων εμπορικών μεταφορικών μέσων** απαραίτητων για την διακίνηση πρώτων υλών και τελικών προϊόντων που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της επιχείρησης. Η επιλεξιμότητα του μεταφορικού μέσου θα αποφασίζεται ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης και την αναγκαιότητα χρήσης ειδικού οχήματος.

Το επιλέξιμο κόστος για την αγορά των εμπορικών οχημάτων **περιορίζεται στις €300.000.**

Τονίζεται ότι, στο στάδιο του αιτήματος καταβολής χορηγίας θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται το **Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος** στο όνομα της επιχείρησης.

12.5 Γενικά έξοδα

Γενικά έξοδα που συνδέονται με τις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στις παρ. 12.1-12.4.

12.5.1 Η κατηγορία δαπανών αφορά:

- **Αμοιβές συμβούλων για ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης για σκοπούς του Σχεδίου – ανώτατο ποσό μέχρι €4.000.** Σημειώνεται ότι, το κόστος α) ετοιμασίας του φακέλου της αίτησης **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη και β) της τεχνοοικονομικής μελέτης είναι επιλέξιμο **νοουμένου ότι απαιτείται** με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου.

Για την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να παρουσιαστεί αντίγραφο της σχετικής μελέτης. Σε περίπτωση που απαιτείται η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης, αυτή θα πρέπει να προσκομίζεται με την αίτηση.

- **Δαπάνες αρχικής πιστοποίησης για συστήματα διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων**, αν συνδέονται με υλικές επενδύσεις του έργου – **ανώτατο ποσό μέχρι €5.000.**

Για την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να παρουσιάζεται το Πιστοποιητικό Πιστοποίησης ή Διαπίστευσης (από Διαπιστευμένο Φορέα).

12.6 Διευκρινίσεις

12.6.1 Η έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να γίνεται μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης/ πρότασης στο Υπουργείο. Στις περιπτώσεις δαπανών για σκοπούς ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης (όπου απαιτείται η υποβολή της) και αρχιτεκτονικών ή και άλλων σχετικών με τα κτίρια σχεδίων, οι δαπάνες που τιμολογήθηκαν μετά την 01/06/2021 είναι επιλέξιμες.

12.6.2 Για σκοπούς του Σχεδίου, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

- α) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα ή υλικά που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις τα οποία **εισάγονται** από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς **και** η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.
- β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την **εγχώρια αγορά**, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.
- γ) Για τη διαμόρφωση/ διαρρύθμιση κτηρίων (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο (α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

12.6.3 Οι δαπάνες των οποίων οι εργασίες άρχισαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι μη επιλέξιμες στην **ΟΛΟΤΗΤΑ** τους, σε περίπτωση επιλογής του Καν. αριθ.702/2014. Ως έναρξη υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου θα θεωρείται το ξεκίνημα των κατασκευαστικών εργασιών είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών, ΕΚΤΟΣ των προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 12.6.1.

12.6.4 Δαπάνες (προκαταβολές, πληρωμές έναντι παραγγελιών κλπ) που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης είναι μη επιλέξιμες, σε περίπτωση επιλογής του Καν. αριθ.1407/2013 (De-minimis).

12.6.5 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης και δε δεσμεύει την τελική απόφαση** της Αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

12.6.6 Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια του Σχεδίου πρέπει να είναι **καινούρια**.

12.6.7. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) **δεν** αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

12.6.8 Επενδύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που ορίζεται στη νομοθεσία της Ένωσης, **δεν** είναι επιλέξιμες για χορηγία.

«Ενωσιακά πρότυπα» είναι τα υποχρεωτικά πρότυπα που ορίζονται στην ενωσιακή νομοθεσία και καθορίζουν το επίπεδο προστασίας που οφείλουν να επιτυγχάνουν οι μεμονωμένες επιχειρήσεις, ιδίως όσον αφορά το περιβάλλον, την υγιεινή και την καλή μεταχείριση των ζώων. Ωστόσο, τα πρότυπα ή οι στόχοι που καθορίζονται σε ενωσιακό επίπεδο και είναι δεσμευτικά για το κράτος μέλος, αλλά όχι για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις, δεν θεωρούνται υποχρεωτικά ενωσιακά πρότυπα.

12.6.9 Επενδύσεις σε σχέση με την παραγωγή τροφίμων με βάση τα βιοκαύσιμα **δεν** είναι επιλέξιμες για χορηγία.

12.6.10 Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα **πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών** ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογεγραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησής τους.

Σημειώνεται ότι, τα παραστατικά (τιμολόγια, αποδείξεις) που αποδεικνύουν την πραγματοποίηση μιας δαπάνης από τον Δικαιούχο θα πρέπει να φυλάσσονται σε περίπτωση ελέγχου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και για περίοδο που θα καθορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης.

12.6.11 Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα **στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης**.

12.6.12 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight - Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

12.6.13 Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων / εξοπλισμού και προσφοράς υπηρεσιών που **δεν** είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.

12.6.14 Όλα τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν εξοφλούνται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας (μεταφορά από το λογαριασμό της επιχείρησης στο λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/ εξόφληση των τιμολογίων.

12.6.15 Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/ αγοραστής είναι η επιχείρηση η

οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί **εξόφληση** του Συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

12.6.16 Τιμολόγια δαπανών **αξίας κάτω των €100**, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

12.6.17 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται **από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το αρχικό κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά / ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή /και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

12.6.18 Για τις δαπάνες της παραγράφου 12.1.4 καθώς και 12.2 - 12.5 θα πρέπει **να υποβάλλονται προσφορές** (για τις δαπάνες που αφορούν την ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων ή/και άλλων μελετών θα μπορεί να υποβάλλεται και τιμολόγιο). Οι προσφορές θα πρέπει **να αφορούν τις αιτούμενες ποσότητες** οι οποίες δηλώνονται στον Πίνακα Δαπανών της αίτησης.

12.6.19 Σε περίπτωση που οι προσφορές για μηχανήματα/ εξοπλισμό/ οχήματα/ ψηφιακή αναβάθμιση δεν περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές, θα πρέπει να συνοδεύονται και από φυλλάδια ή άλλο ενημερωτικό υλικό στα οποία να φαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μηχανημάτων/ εξοπλισμού / οχημάτων (όπου είναι δυνατό).

12.6.20 Σε ότι αφορά στις επενδύσεις για κτιριακές εγκαταστάσεις/ οικοδομικές εργασίες της παραγράφου 12.1, θα πρέπει **να υποβάλλεται σχετική προσφορά**. Για επενδύσεις **πέραν των €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο** αναλυτικές προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες οι οποίες να βασίζονται σε έντυπο επιμέτρησης που θα ετοιμάζεται από εγκεκριμένο

επιμετρητή ποσοτήτων (μέλους του ΕΤΕΚ) και να συμπληρώνεται από τους δύο προσφοροδότες.

12.6.21 Ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.

12.6.22 Η Επιτροπή Αξιολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους για όλες τις κατηγορίες δαπανών της προτεινόμενης επένδυσης, στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιον της.

12.6.23 Για την παραχώρηση της δικαιούμενης χορηγίας ο Δικαιούχος θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (Φόρος Προστιθέμενης Αξίας [ΦΠΑ] και Φόρος Εισοδήματος). Σημειώνεται ότι, με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014, (Ν. 38(I)/2014), άρθρο 13 «Συμψηφισμός Εσόδων και Εξόδων», ο Γενικός Λογιστής, δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε οικονομικό φορέα ή άλλο ειδικό».

13. Υποβολή Αιτήσεων

13.1 Αιτήσεις/ Προτάσεις υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά** μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.mcit.gov.cy> κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση του ΥΕΕΒ. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως **πρώτα μελετήσουν προσεκτικά** τις πρόνοιες του παρόντος Οδηγού Σχεδίου και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης (υπόδειγμα αίτησης και Οδηγός υποβολής αίτησης) και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

13.2 Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης/ πρότασης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό. **ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ή/ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ**

ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ή/ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ, ΕΚΤΟΣ ΕΑΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 14.1.3.

13.3 Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

13.4 Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

14. Διαδικασίες εξέτασης, αξιολόγησης και ένταξης των αιτήσεων

14.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση αιτήσεων

14.1.1 Η Υπηρεσία προβαίνει στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, της επιλεξιμότητας, της κανονικότητας και της πληρότητας της επενδυτικής πρότασης και τη συμβατότητα της με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές (**Παράρτημα Χ**).

14.1.2 Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι πιο πάνω προϋποθέσεις για ένταξη της πρότασης /αίτησης στο Σχέδιο, αυτή απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές.

14.1.3 Μετά την υποβολή της αίτησης δεν θα επιτρέπεται η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων, εκτός και εάν κατά τον έλεγχο προκύψει ανάγκη για εξασφάλιση περαιτέρω διευκρινίσεων ή/ και συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο της αίτησης ή/ και των στοιχείων/ εγγράφων που περιλήφθηκαν σε αυτή. Σε τέτοια περίπτωση η αρμόδια Υπηρεσία δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι οποίες θα πρέπει να υποβληθούν το αργότερο σε **είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες** από την ημερομηνία αποστολής του ηλεκτρονικού μηνύματος.

14.1.4 Σε περίπτωση που οι διευκρινίσεις κριθούν ανεπαρκείς ή και δεν υποβληθούν εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η αίτηση θα απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή και θα ενημερώνεται σχετικά η επιχείρηση.

14.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση των αιτήσεων

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο **Παράρτημα IV. Η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων/ προτάσεων θα είναι άμεση, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους.**

14.3 Αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο

14.3.1 Οι αιτήσεις/ προτάσεις που θα επιλεγούν για ένταξη τους στο Σχέδιο, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν τουλάχιστον το **55%** της συνολικής βαθμολογίας. Στις περιπτώσεις επενδυτικών προτάσεων που δεν μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης λόγω χαμηλής βαθμολογίας θα αποστέλλεται επιστολή για ενημέρωση των ενδιαφερομένων στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι απόρριψης της αίτησης.

Τονίζεται ότι στο Σχέδιο θα ενταχθούν ώριμες επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα πρέπει να ολοκληρωθούν εντός της περιόδου που καθορίζεται στην παρ. 16 του παρόντος Οδηγού.

14.3.2 Κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μόνο **μια (1) επενδυτική πρόταση (αίτηση)**. Σε περίπτωση απόσυρσης ή απόρριψης της αρχικής επενδυτικής πρότασης λόγω μη επιλεξιμότητας ή χαμηλής βαθμολογίας, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει το **δικαίωμα επαναυποβολής ακόμη μιας (1) αίτησης για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό έργο, νοουμένου ότι γίνει εντός της ίδιας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου.**

14.3.3 Σημειώνεται ότι οι κατάλογοι των προτάσεων που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα επικυρώνονται (ανά δέσμες) από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

15. Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης

15.1 Για τις προτάσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Δικαιούχου και του ΥΕΕΒ, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από τους όρους του Σχεδίου, από το ΣΑΑ Κύπρου καθώς και από τον Κανονισμό για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) της ΕΕ. Τις δεσμεύσεις και υποχρεώσεις της επιχείρησης θα εγγυούνται άλλα δύο φυσικά πρόσωπα.

Υπογραμμίζεται ότι η Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε τρεις **(3) μήνες από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής**. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και θα αποδεσμεύονται οι σχετικοί πόροι.

15.2 Κατά την υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης, ο Δικαιούχος προσκομίζει τα απαιτούμενα χαρτόσημα για χαρτοσήμανση της Συμφωνίας σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

15.3 Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, θα τηρούν ή δεσμεύονται να τηρούν την εθνική και κοινοτική νομοθεσία για το περιβάλλον και την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και μη διάκριση και ιδιαίτερα, τους Νόμους και Κανονισμούς που αναφέρονται στα **Παραρτήματα V, VI και XI** που επισυνάπτονται.

16. Υλοποίηση των Επενδυτικών Έργων

16.1 Οι επιχειρήσεις μπορούν να προχωρούν στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μετά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης/ πρότασης τους στο Υπουργείο με αποκλειστικά δική τους ευθύνη και σύμφωνα πάντα με το επενδυτικό πρόγραμμα που δηλώνουν.

16.2 Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης **θα πρέπει να γίνεται μέσα σε διάστημα 18 μηνών** από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης που θα

παραλαμβάνουν από το Υπουργείο. Επενδύσεις που δε θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

Το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα δύναται να παραταθεί από το ΥΕΕΒ μέχρι και έξι (6) πρόσθετους μήνες, κατόπιν υποβολής τεκμηριωμένου γραπτού αιτήματος από τον δικαιούχο. Σε περίπτωση περαιτέρω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των επενδύσεων θα μπορεί να δοθεί πρόσθετη παράταση που δεν θα είναι πέραν της 31ης Ιουλίου 2025.

17. Τρόπος καταβολής της χορηγίας

17.1 Η καταβολή της δημόσιας χορηγίας μπορεί να γίνεται σε τρεις (3) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Δημόσια Χρηματοδότηση
A ΦΑΣΗ	Υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης	Προκαταβολή που θα καλύπτει μέχρι 40% της εγκριμένης δημόσιας ενίσχυσης
B ΦΑΣΗ	Μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση δαπανών πέραν του 40% και μέχρι 60% του έργου	Χορηγία που αντιστοιχεί στο πιστοποιημένο επιλέξιμο κόστος, αφαιρουμένης τυχόν προκαταβολής και νοουμένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης υπερβαίνει το κατώτατο όριο επένδυσης των €10.000
Γ ΦΑΣΗ	Μετά την ολοκλήρωση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου, των στόχων του και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	Χορηγία επί του υπόλοιπου επιλέξιμου κόστους που υλοποιήθηκε και πιστοποιήθηκε

17.2 Για την πληρωμή της προκαταβολής (Α Φάση) δεν είναι απαραίτητη η διενέργεια δαπανών, απαιτείται όμως η υποβολή γραπτού αιτήματος από τον Δικαιούχο (πρότυπο θα εξασφαλίζεται από το Υπουργείο).

Η προκαταβολή θα καταβάλλεται σε ποσοστό που δε θα υπερβαίνει το **40% της δημόσιας ενίσχυσης**. Ο Δικαιούχος θα δύναται να λαμβάνει προκαταβολή που δεν θα υπερβαίνει το **20%** της δημόσιας ενίσχυσης **χωρίς την προσκόμιση τραπεζικής**

εγγύησης, με ανώτατο ποσό τις €60.000. Το υπόλοιπο ποσό της προκαταβολής θα μπορεί να καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι, ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση για αντίστοιχο ποσό. Η εγγύηση προκαταβολής θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την υλοποίηση και πιστοποίηση της επένδυσης που αναλογεί στην προκαταβολή που παραχωρήθηκε.

Σημειώνεται ότι η προκαταβολή που καταβάλλεται σε Δικαιούχο Έργου που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να καλύπτεται από δαπάνες που καταβάλλονται από τον Δικαιούχο στο πλαίσιο εφαρμογής του Έργου και να δικαιολογείται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου.

17.3 Για την πληρωμή του ποσού της Β Φάσης θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις πληρωμής τους. **Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που είναι δυνατόν να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.**

17.4 Η καταβολή του υπόλοιπου ποσού της χορηγίας (Γ Φάση) θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου σύμφωνα πάντα με το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα και στην περίπτωση των νέων επιχειρήσεων μετά και την πραγματοποίηση των πρώτων πωλήσεων. **Η εκκίνηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πιστοποιείται με την προσκόμιση τριών τιμολογίων πώλησης. Νοείται ότι πριν την καταβολή της χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που αφορούν το έργο της επένδυσης.** Σε περιπτώσεις όπου η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει εποχιακό χαρακτήρα (π.χ ελαιοτριβεία) και η ολοκλήρωση της επένδυσης δεν συμπίπτει με την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης, η επιβεβαίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μπορεί να γίνεται μετά την καταβολή της χορηγίας στα πλαίσια εκ των υστέρων ελέγχων.

17.5 Ο δικαιούχος **υποχρεούται να διατηρεί όλα τα απαιτούμενα έγγραφα,** σχετικά με τη **διασφάλιση της τήρησης της αρχής «μη πρόκλησης σημαντικής**

βλάβης» κατά τη διάρκεια εργασιών για την υλοποίηση της επένδυσης. Αυτά περιλαμβάνουν:

- ❖ Αντίγραφο δελτίου παραλαβής οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής από εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Αντίγραφο δελτίου παραλαβής των μεταφορέων / μονάδων επεξεργασίας Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ) ή/και Αποβλήτων Ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΕΕ) ή/ και Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών (Μπαταρίες) ή/ και λοιπών επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων, οι οποίοι είναι αδειοδοτημένοι διαχειριστές (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Αντίγραφο τιμολογίων αγοράς ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, εξοπλισμού της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), συσκευής ή εξοπλισμού που καταναλώνει νερό, λέβητα βιομάζας στο όνομα του δικαιούχου, όπου να δηλώνεται το μοντέλο του εξοπλισμού και σχετικό αντίγραφο ετικέτας της ενεργειακής σήμανσης του εξοπλισμού (όπου εφαρμόζεται).
- ❖ Χάρτες όπου να παρουσιάζεται η ακριβής τοποθεσία της επένδυσης σε σχέση με ευάλωτες σε πλημμύρες περιοχές, οικολογικά ευαίσθητες περιοχές και προστατευόμενες περιοχές (δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, τόποι «Παγκόσμιας Κληρονομιάς» της UNESCO, βασικές περιοχές βιοποικιλότητας και Προστατευόμενες Περιοχές, όπως προβλέπονται στον Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο (Ν. 90/1972), κρατικά δάση, και γεωργικές εκτάσεις υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ) (εφαρμόζεται μόνο για επενδύσεις, οι οποίες δεν εμπίπτουν στους περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 και 2021)
- ❖ Γνωμάτευση/ Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής σε περίπτωση που η επένδυση εμπίπτει στους περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμους του 2018 και 2021.

17.6 Ο εγκεκριμένος στόχος απασχόλησης που αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και θα ορίζεται στη Συμφωνία Δημόσιας Χρηματοδότησης, πρέπει να καλυφθεί κατά το 100%. Σε αντίθετη περίπτωση το συγκεκριμένο κριτήριο επαναβαθμολογείται από την Υπηρεσία και αν η νέα βαθμολογία είναι κάτω

από τις 55 μονάδες τότε αυτή απεντάσσεται από το Σχέδιο και απαιτείται εντόκως η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερρημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

17.7 Σημειώνεται ότι η καταβολή ολόκληρου του ποσού της εγκριμένης χορηγίας μπορεί να γίνει σε μια μόνο φάση νοούμενου ότι η επιχείρηση ολοκληρώσει έγκαιρα το επενδυτικό της πρόγραμμα, εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου της.

17.8 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης, όπως φαίνεται στην **Παράγραφο 9**). Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μεγαλύτερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

17.9 Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην **Παράγραφο 16** σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από το Σχέδιο και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερρημερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

17.10 Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης της εγκριτικής απόφασης που αφορά αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

17.11 Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας (Γ Φάση) θα πρέπει να γίνεται το αργότερο **σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των επενδύσεων** που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για

παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας.

17.12 Το δελτίο πληρωμής που εκδίδεται από το Λογιστήριο του ΥΕΕΒ θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο ολοκλήρωσης του έργου. Τα αποδεικτικά πληρωμής καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο και φέρουν την ειδική σφραγίδα.

18. Κυρώσεις - Εγγυήσεις

Εάν διαπιστωθεί η υποβολή ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή/και μετά την παραχώρηση χορηγίας, η αίτηση της επιχείρησης απορρίπτεται και απαιτείται η επιστροφή τυχόν καταβληθείσας χορηγίας προσαυξημένης με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επίσης δυνατόν να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα εναντίον της επιχείρησης, όπως ο αποκλεισμός της από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/ και λήψη νομικών μέτρων εναντίον της.

Θα γίνεται δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως προσαυξημένου με τόκο αν **σε περίοδο πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας**, η χρηματοδοτούμενη επένδυση υπόκειται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος,
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Σε περίπτωση που από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης μέχρι και τη συμπλήρωση **πενταετίας από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας** (Γ Φάση) διαπιστωθεί :

- μετεγκατάσταση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση της επιχείρησης
- πώληση ή μεταβίβαση για οποιονδήποτε λόγο ή εκμίσθωση πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν επιχορηγηθεί

χωρίς προηγούμενη έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης, η εγκριτική απόφαση θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και γίνεται αμέσως δημοσιονομική διόρθωση και αναλογική ανάκτηση του ποσού που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις, προσαυξημένου με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έγκριση τροποποίησης της αρχικής εγκριτικής απόφασης εντός της περιόδου των πέντε (5) χρόνων από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας μπορεί να γίνεται μόνο για πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις και μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου.

Σημειώνεται ότι,

- ❖ Ο Δικαιούχος θα πρέπει να θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της Συντονιστικής Αρχής, του Φορέα Υλοποίησης και γενικότερα όλων των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία του έργου. Υποχρεούται επίσης να επιτρέπει, κατά τη διάρκεια της περιόδου που προνοείται στο Σχέδιο, σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και/ ή αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και υποχρεούται να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.
- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο θα πρέπει να τηρεί αρχεία και δικαιολογητικά έγγραφα σε σχέση με τη χρηματοδότηση που λαμβάνει μέσω του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (τιμολόγια, αποδείξεις, συμφωνίες,

στατιστικές καταγραφές κ.α.) που αφορούν την υλοποίηση της επενδυτικής της πρότασης και τα οποία **θα φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών** από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της χορηγίας από το ΥΕΕΒ.

- ❖ Κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο Σχέδιο, θα πρέπει να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση στο λογιστικό της σύστημα ή ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο που αφορά το επενδυτικό της έργο. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι τα έγγραφα δεν τηρούνται σωστά με αποτέλεσμα να απολεσθεί η κοινοτική συνεισφορά από το Κράτος, τότε οι επιχειρήσεις θα επιστρέφουν τη σχετική χορηγία προσαυξημένη με τόκο. Το επιτόκιο θα καθορίζεται σύμφωνα με των περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμων του 2006 και 2012, και όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από τα σχετικά διατάγματα του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

19. Ενστάσεις

19.1 Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις/ προτάσεις δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή μέρος των επενδύσεων τους έχει απορριφθεί γιατί θεωρήθηκαν μη επιλέξιμες, έχουν το δικαίωμα όπως μέσα σε **30 ημέρες** από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής επιστολής του Υπουργείου ή του εμβάσματος της χορηγίας στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης, **να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή** προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ.

Στην επιστολή θα πρέπει να ζητείται επανεξέταση της αίτησης, παραθέτοντας συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους οι αιτητές πιστεύουν ότι η επενδυτική πρόταση ή μέρος της δεν έπρεπε να απορριφθεί.

19.2 Οι ενστάσεις εφόσον δεν αφορούν πρόδηλα σφάλματα (σε τέτοιες περιπτώσεις τα πρόδηλα σφάλματα θα διορθώνονται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου) θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή που θα απαρτίζεται από Λειτουργούς του ΥΕΕΒ και η οποία θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή.

Στην Επιτροπή Εξέτασης των Ενστάσεων δεν θα συμμετέχει κανένας Λειτουργός που αποτέλεσε μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για το συγκεκριμένο Σχέδιο. Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και την Υπηρεσία.

Διευκρινίζεται ότι **οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/ και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης του Σχεδίου**, όπως αναφέρεται στην παρ. 14.3.2 του παρόντος Οδηγού εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

19.3 Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής ενστάσεων που τελικά δεν ικανοποιούνται, οι αιτητές διατηρούν το δικαίωμα αν το επιθυμούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο.

19.4 Οι Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης των Ενστάσεων παρουσιάζονται στο **Παράρτημα XII**.

20. Περιπτώσεις μη επιβολής διοικητικών κυρώσεων / ποινών:

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις ή ποινές όταν η μη συμμόρφωση του δικαιούχου οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις όπως δυσμενή καιρικά φαινόμενα, φυσικές καταστροφές, πανδημία, πολεμικές συγκρούσεις, οικονομική κρίση, θάνατος του δικαιούχου κ.λ.π. Σε περιπτώσεις διαπίστωσης μη συμμόρφωσης που οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις, ο δικαιούχος διατηρεί το δικαίωμα να λάβει την ενίσχυση.

21. Ερμηνείες – Θεσμοί – Τροποποιήσεις

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας, ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί όπου αιτιολογημένα παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου που διευκολύνουν την εφαρμογή του, αφού εξασφαλίσει την εκ των προτέρων έγκριση της Συντονιστικής Αρχής.

Παράρτημα Ι της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ

Προβλεπόμενος στο άρθρο 32 της συνθήκης (1) Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	(2) Περιγραφή εμπορευμάτων
Κεφάλαιο 1	Ζώα ζώντα
Κεφάλαιο 2	Κρέατα και βρώσιμα παραπροϊόντα σφαγίων
Κεφάλαιο 3	Ιχθείς, μαλακόστρακα και μαλάκια
Κεφάλαιο 4	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Ωά πτηνών. Μέλι φυσικόν
Κεφάλαιο 5	Έντερα, κύστεις και στόμαχοι ζώων, ολόκληρα ή εις τεμάχια, πλην των εξ ιχθύων τοιούτων Προϊόντα ζωικής προελεύσεως, μη αλλαχού κατονομαζόμενα ή περιλαμβανόμενα. Μη ζώντα ζώα των κεφαλαίων 1 και 3, ακατάλληλα διά την ανθρώπινη κατανάλωση Φυτά ζώντα και προϊόντα ανθοκομίας Λαχανικά, φυτά, ρίζαι και κόνδυλοι, άπαντα εδώδιμα Καρποί και οπώραι εδώδιμοι. Φλοιοί εσπεριδοειδών και πεπόνων Καφές, τέιον και αρτύματα (μπαχαρικά), εξαιρέσει του ματέ (κλάσις 09.03) Δημητριακά Προϊόντα αλευροποιίας, βύνη, άμυλα, γλουτένη, ινουλίνη Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις. Σπέρματα, σπόροι σποράς και διάφοροι καρποί. Βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά. Άχυρα και χορτονομαί.
05.04	
05.15	
Κεφάλαιο 6	Πηκτίνη
Κεφάλαιο 7	
Κεφάλαιο 8	
Κεφάλαιο 9	
Κεφάλαιο 10	
Κεφάλαιο 11	
Κεφάλαιο 12	Λίπος χοίρειον υπό την ονομασίαν “saïndoux” και λοιπά χοίρεια λίπη, λαμβάνόμενα διά πίεσεως ή τήξεως. Λίπη πουλερικών λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως
Κεφάλαιο 13	
ex 13.03	
Κεφάλαιο 15	
15.01	

15.02	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών και αιγοειδών, ακατέργαστα ή τετηγμένα, περιλαμβανομένων και των λιπών των λεγομένων πρώτης εκθλίψεως
15.03	Στεατίνη, ελαιοστεατίνη, έλαιον του υπό την ονομασία "saindoux" χοιρείου λίπους και ελαιομαργαρίνη, άνευ προσθήκης γαλακτοματοποιών ουσιών, άνευ αναμείξεως ή παρασκευής τινός
15.04	Λίπη και έλαια ιχθύων και θαλασσίων θηλαστικών, έστω και εξηυγενισμένα
15.07	Έλαια φυσικά μόνιμα, ρευστά ή αλοιφώδη, ακαθάριστα κεκαθαρμένα ή εξηυγενισμένα
15.12	Έλαια και λίπη ζωικά ή φυτικά υδρογονωμένα, έστω και εξηυγενισμένα, αλλ' ουχί περαιτέρω επεξεργασμένα
15.13	Μαρμαρίνη, απομίμησις χοιρείου λίπους (simili saindoux) και έτερα βρώσιμα λίπη παρασκευασμένα
15.17	Υπολείμματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών
Κεφάλαιο 16	Παρασκευάσματα κρεάτων, ιχθύων, μαλακοστράκων και μαλακίων
Κεφάλαιο 17	
17.01	Σάκχαρις τεύτλων και σακχαροκαλάμου, εις στερεάν κατάστασιν
17.02	Έτερα, σάκχαρα, σιρόπια. Υποκατάστατα του μέλιτος, έστω και μεμειγμένα μετά φυσικού μέλιτος. Σάκχαρα και μελάσσαι κεκαυμένοι.
17.03	Μελάσσαι, έστω και αποχρωματισμένοι
17.05(*)	Σάκχαρα, σιρόπια και μελάσσαι, άπαντα αρωματισμένα ή τεχνικώς κεχρωσμένα (περιλαμβανομένης και της δια βανίλλης ή βανιλίνης αρωματισμένης σακχάρως) εξαιρουμένων των χυμών οπωρών μετά προσθήκης σακχάρως εις πάσαν αναλογίαν
Κεφάλαιο 18	
18.01	Κακάον εις βαλάνους και θραύσματα βαλάνων, ακατέργαστα ή πεφρυγμένα
18.02	Κελύφη, φλοιοί, μεμβράναι και απορρίμματα κακάου
Κεφάλαιο 20	Παρασκευάσματα οσπρίων, λαχανικών, οπωρών και ετέρων φυτών ή μερών φυτών
Κεφάλαιο 22	
22.04	Γλεύκος σταφυλών, μερικώς ζυμωθέν, έστω και αν η ζύμωσις ανεστάλη καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον, εξαιρέσει της διά προσθήκης οينوπνεύματος
22.05	Οίνοι εκ νωπών σταφυλών. Γλεύκος εκ νωπών σταφυλών, ούτινος η ζύμωσις ανεστάλη τη προσθήκη οينوπνεύματος

22.07	(περιλαμβανομένων και των μιστελιών)
ex 22.08(*) ex 22.09(*)	Μηλίτης, απίτης, υδρόμελι και έτερα ποτά προερχόμενα εκ ζυμώσεως
ex 22.10(*)	Αιθυλική αλκοόλη, μετουσιωμένη ή μη, οιουδήποτε αλκοολομετρικού τίτλου, λαμβανόμενη από γεωργικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στο παράρτημα Ι της συνθήκης, εξαιρουμένων των αποσταγμάτων, ηδύποτων και ετέρων οينوπνευματωδών ποτών, συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλουμένων συμπεπυκνωμένων εκχυλισμάτων) δια την Παρασκευή ποτών
Κεφάλαιο 23	Όξος εδώδιμον και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα
Κεφάλαιο 24 24.01	Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφαί παρασκευασμένα δια ζώα
Κεφάλαιο 45 45.01	Καπνός ακατέργαστος ή μη βιομηχανοποιημένος. Απορρίμματα καπνού
Κεφάλαιο 54 54.01	Φελλός, φυσικός ακατέργαστος και απορρίμματα φελλού. Φελλός εις θραύσματα, κόκκους ή κόνιν
Κεφάλαιο 57 57.01	Λίνον, ακατέργαστον, μουσκευμένον, αποφλοιωμένον, κτενισμένον ή άλλως πως κατειργασμένον, μη όμως νηματοποιημένον: Στυπία και απορρίμματα (περιλαμβανομένου και του εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών προερχομένου λίνου)
Κεφάλαιο 57 57.01	Κάνναβις (Cannabis, sativa) ακατέργαστος, μουσκευμένη, αποφλοιωμένη, κτενισμένη ή άλλως κατειργασμένη, αλλά μη νηματοποιημένη. Στυπία και απορρίμματα καννάβεως (περιλαμβανομένων και των προερχομένων εκ της ξάνσεως νημάτων, υφασμάτων ή ρακών)
(*) Κλάση που προστέθηκε από το άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 7α του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, της 18 ^{ης} Δεκεμβρίου 1959 (ΕΕ 7 της 30.1.1961, σ. 71/61)	

ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Πιο κάτω περιγράφονται τα μη επιλέξιμα προϊόντα/ δραστηριότητες για συμμετοχή στο Σχέδιο «Δημιουργία, Εκσυγχρονισμός και Ψηφιακή Αναβάθμιση Μονάδων Μεταποίησης ή / και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων»

1. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
2. Οίνοι και ξύδι από οίνο που περιλαμβάνονται στο μέρος II του Παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06.05.2003 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

- 1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)** αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
- 2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
- 3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. **«Ανεξάρτητη επιχείρηση»** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. **«Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις»** είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1 250 000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5 000 κατοίκους.

3. «**Συνδεδεμένες επιχειρήσεις**» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή

περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν

από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών. Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα

στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο·
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα·
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα·
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα.

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

**Κριτήρια για την Αξιολόγηση και Βαθμολόγηση των Αιτήσεων/
Προτάσεων από την αρμόδια Επιτροπή**

A. ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κριτήρια αξιολόγησης της νέας μονάδας – επιχείρησης

Βαρύτητα 100 μονάδες

(i) Χρηματοδότηση της επένδυσης (10 μονάδες)

Θα βαθμολογείται ο δείκτης «Ίδια κεφάλαια»: (Κόστος επιλέξιμης επένδυσης – ύψος αναμενόμενης χορηγίας). Για κάθε 0.1 μονάδα του δείκτη μια μονάδα βαθμολογία.

(ii) Βιωσιμότητα της νέας μονάδας (45 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης¹ που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει καταστάσεις ρευστότητας και κερδοζημιών για μια πενταετία (επικερδότητα, απόδοση κεφαλαίου, ρευστότητα, πωλήσεις, κ.τ.λ.)

20 μονάδες

- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας της προτεινόμενης μονάδας μέσω μιας σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας ή /και της ανάπτυξης ανταγωνιστικών, καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα.

και

- Τα προϊόντα που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με την γενική κατάσταση της αγοράς.

25 μονάδες

(iii) Θέσεις Εργασίας (10 μονάδες)

- Θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν

Για κάθε μόνιμη θέση εργασίας που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

¹ Η υποβολή πλήρους τεχνοοικονομικής μελέτης από όλες τις νέες επιχειρήσεις είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

(iv) Παραγωγή της πρώτης ύλης (3 μονάδες)

- Οι επενδυτές με προτεραιότητα τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή και τις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών

(v) Εμπειρίες και προσόντα ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης (10 μονάδες)

- Οι εμπειρίες των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης από αντίστοιχα έργα ή άσκηση άλλης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Το μορφωτικό επίπεδο και τα ακαδημαϊκά προσόντα των ιδιοκτητών της νέας επιχείρησης

(vi) Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση νερού και ενέργειας (5 μονάδες)

- Εξοικονόμηση νερού και ενέργειας
- Αποφυγή ρύπανσης εντός της παραγωγικής μονάδας και προστασία του περιβάλλοντος

(vii) Τόπος εγκατάστασης της μονάδας (10 μονάδες)

Επιχειρήσεις που θα εγκατασταθούν σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα, όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(viii) Προϊόντα που θα παράγονται με τη νέα επένδυση (7 μονάδες)

Προτεραιότητα έχουν οι επενδύσεις που προορίζονται για την παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία / εμπορία,

- Προϊόντων Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.)
1 μονάδα
- Παραδοσιακών και Βιολογικών προϊόντων
3 μονάδες
- Προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό
3 μονάδες

B. ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

B.1. Κριτήρια αξιολόγησης υφιστάμενης κατάστασης

Βαρύτητα 40 μονάδες

(i) Περιοχή εγκατάστασης ή/και μετεγκατάστασης της επιχείρησης (10 μονάδες)

Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε απομακρυσμένες ή/και ορεινές περιοχές και όσο πιο μακριά από τα αστικά κέντρα θα εξασφαλίζουν μέχρι και δέκα (10) μονάδες. Η βαθμολογία θα μειώνεται ανάλογα όσο αυτές γειτνιάζουν με τα αστικά κέντρα.

(ii) Οικονομικά στοιχεία τελευταίας διετίας βάσει δεικτών (10 μονάδες)

- Επικερδότητα μέχρι 2 μονάδες
- Απόδοση Κεφαλαίου μέχρι 2 μονάδες
- Ρευστότητα μέχρι 2 μονάδες
- Μεταβολή πωλήσεων μέχρι 2 μονάδες
- Κεφαλαιουχική δομή μέχρι 2 μονάδες

(iii) Υποδομές της επιχείρησης (5 μονάδες)

- Επίπεδο οργάνωσης παραγωγικής διαδικασίας (ύπαρξη τυποποιημένων διαδικασιών, ύπαρξη και επάρκεια ξεχωριστών χώρων παραγωγής και αποθήκευσης, κτλ.), επίπεδο υφιστάμενου εξοπλισμού, επίπεδο / τρόπος οργάνωσης τμημάτων
- Ύπαρξη πιστοποιητικού ποιότητας ή/και μέσων για ποιοτικό έλεγχο

(iv) Οργάνωση και στελέχωση (5 μονάδες)

- Επάρκεια ανθρώπινων πόρων ως προς τη μόρφωση και την εξειδίκευση σε σχέση με το είδος της επιχείρησης.
- Επίπεδο εκπαίδευσης διευθυντικών στελεχών / επαγγελματική εμπειρία / εμπειρία του προσωπικού από αντίστοιχα έργα

(v) Παραγωγή της πρώτης ύλης (3 μονάδες)

- Οι επενδυτές με προτεραιότητα τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων ή και τις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών

(vi) Προϊόντα που παράγονται (7 μονάδες)

- Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) **1 μονάδα**
- Παραδοσιακά και Βιολογικά προϊόντα **3 μονάδες**
- Προϊόντα με εξαγωγικό προσανατολισμό **3 μονάδες**

B.2. Κριτήρια αξιολόγησης του προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Βαρύτητα 60 μονάδες

(i) Βιωσιμότητα της νέας επένδυσης (50 μονάδες)

Λαμβάνονται υπόψη:

- Τα τεκμηριωμένα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης² που θα υποβάλλεται και περιλαμβάνει προβλεπόμενους λογαριασμούς αποτελεσμάτων και ταμειακής ροής για μια πενταετία από την υλοποίηση της επένδυσης ή οι προβλέψεις που δηλώνονται στην αίτηση. **15 μονάδες**
- Το επίπεδο τεχνολογίας της νέας επένδυσης και η συμβολή του στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του προτεινόμενου έργου μέσω του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας ή/και της ανάπτυξης ανταγωνιστικότερων, καινοτόμων προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η χρήση προηγμένων τεχνολογιών θα αποτελεί πλεονέκτημα. **10 μονάδες**
- Τα προϊόντα που θα παράγονται και οι δυνατότητες προώθησής τους σε σχέση με τη γενική κατάσταση της αγοράς **7 μονάδες**
- Το μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με τις οικονομικές δυνατότητες της επιχείρησης **6 μονάδες**
- Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της εταιρείας στη νέα επένδυση (ίδια/δανειακά κεφάλαια) **6 μονάδες**
- Η τάση των πωλήσεων της επιχείρησης και οι προοπτικές τους **6 μονάδες**

² Σημειώνεται ότι η υποβολή τεχνοοικονομικής μελέτης είναι απαραίτητη όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των €150.000 ή όταν μια επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί σε νέο επιλέξιμο τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτει το Σχέδιο. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να αμφισβητήσει ή να μη δεχθεί τα αποτελέσματα της τεχνοοικονομικής μελέτης και να αποφασίσει με την δική της κρίση και εμπειρία.

(ii) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (5 μονάδες)

Η δημιουργία επίλεκτων θέσεων απασχόλησης. Για κάθε μόνιμη θέση που δημιουργείται 2.5 μονάδες.

(iii) Μέτρα για προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση νερού και ενέργειας (5 μονάδες)

- Μέτρα εξοικονόμησης νερού και ενέργειας
- Αποφυγή ρύπανσης εντός της παραγωγικής μονάδας και προστασία του περιβάλλοντος

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018
έως 2021**

**ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ
ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

1. Διυλιστήρια αργού πετρελαίου, (με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που παράγουν μόνο λιπαντικά από αργό πετρέλαιο) και εγκαταστάσεις για την αεριοποίηση και υδροποίηση 500 τουλάχιστον τόνων άνθρακα ή ασφαλτούχων σχιστόλιθων.
2. (α) Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί και άλλες εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ από 50MW και άνω.
(β) Πυρηνικοί σταθμοί και άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες, συμπεριλαμβανομένης της διάλυσης ή του παροπλισμού τους (εκτός από τις ερευνητικές μονάδες για την παραγωγή και μετατροπή σχάσιμων και αναπαραγώγιμων υλικών, με ανώτατη διαρκή θερμική ισχύ κάτω του 1 kW):
Νοείται ότι οι πυρηνικοί σταθμοί και οι άλλοι πυρηνικοί αντιδραστήρες παύουν να χαρακτηρίζονται ως τέτοιοι, όταν όλα τα πυρηνικά καύσιμα και τα άλλα ραδιενεργά μολυσμένα στοιχεία αφαιρεθούν μονίμως από τον τόπο της εγκατάστασης.
3. (α) Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων.
(β) Εγκαταστάσεις-
 - (i) για την παραγωγή ή τον εμπλουτισμό πυρηνικών καυσίμων·
 - (ii) για την επεξεργασία ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή πολύ ραδιενεργών αποβλήτων·
 - (iii) για την τελική διάθεση ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων·
 - (iv) αποκλειστικά για την τελική διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων·
 - (iv) αποκλειστικά για την αποθήκευση (όταν αυτή προγραμματίζεται για περισσότερο από δέκα χρόνια) ακτινοβολημένων πυρηνικών καυσίμων ή ραδιενεργών αποβλήτων σε χώρο διαφορετικό από το χώρο παραγωγής

- (γ) Πρατήρια βενζίνης σε περιοχές ή τοπία που έχουν κηρυχθεί ή/και χαρακτηριστεί προστατευόμενα σύμφωνα με οποιοδήποτε νόμο ή δασικές περιοχές, περιοχές του Δικτύου Φύση 2000, παράκτια ύδατα, ποταμούς.
4. (α) Ολοκληρωμένες μεταλλουργικές βιομηχανίες για την αρχική σύντηξη χυτοσιδήρου και χάλυβα.
(β) Εγκαταστάσεις παραγωγής ακατέργαστων μη σιδηρούχων μετάλλων από μεταλλεύματα, συμπυκνώματα ή δευτερογενείς πρώτες ύλες, με μεταλλουργικές, χημικές ή ηλεκτρολυτικές διεργασίες.
5. Εγκαταστάσεις-
(α) για την εξόρυξη και αποθήκευση αμιάντου καθώς και για την κατεργασία, μεταποίηση ή και διάθεση του αμιάντου και των προϊόντων που περιέχουν αμίαντο·
(β) στην περίπτωση των προϊόντων αμιαντοτσιμέντου, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 20 000 τόνων τελικών προϊόντων·
(γ) στην περίπτωση των υλικών τριβής, εγκαταστάσεις με ετήσια παραγωγή άνω των 50 τόνων τελικών προϊόντων·
(δ) για τις άλλες χρήσεις του αμιάντου, εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν πάνω από 200 τόνους το χρόνο.
6. Ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις, δηλαδή εγκαταστάσεις για την παραγωγή, σε βιομηχανική κλίμακα, ουσιών με μεθόδους χημικής μετατροπής, στις οποίες παρατάσσονται πολλές μονάδες που συνδέονται λειτουργικά μεταξύ τους και προορίζονται για-
(α) την παραγωγή βασικών οργανικών χημικών προϊόντων·
(β) την παραγωγή βασικών ανόργανων χημικών προϊόντων·
(γ) την παραγωγή φωσφορούχων, αζωτούχων ή καλιούχων λιπασμάτων (απλά ή σύνθετα λιπάσματα)·
(δ) την παραγωγή βασικών φυτοϋγειονομικών προϊόντων και βιοκτόνων·
(ε) την παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων με χημικές ή βιολογικές μεθόδους·
(στ) την παραγωγή εκρηκτικών υλών.
7. Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων:
(α) Έργα κατασκευής σιδηροδρομικών γραμμών μεγάλων αποστάσεων και αερολιμένων με κύριο διάδρομο τροchioδρόμησης μήκους άνω των 2 100 μέτρων.

- (β) Έργα κατασκευής αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας.
- (γ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, όταν η νέα οδός ή το νέο ή ευθυγραμμισμένο ή διευρυμένο αυτό τμήμα της οδού θα έχει συνεχές μήκος 10km ή μεγαλύτερο.
8. (α) Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες για την κυκλοφορία στις εσωτερικές πλωτές οδούς που επιτρέπουν τη διέλευση σκαφών άνω των 1 350 τόνων.
- (β) Εμπορικοί λιμένες, αποβάθρες φορτοεκφόρτωσης που συνδέονται με την ξηρά και εξωτερικοί λιμένες (εκτός των αποβαθρών για τα πορθμεία) όπου μπορούν να προσεγγίσουν σκάφη άνω των 1 350 τόνων.
9. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση, χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως (Αρ. 2) του 2016 ή υγειονομική ταφή επικινδύνων αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 των εν λόγω Νόμων.
10. Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων για την αποτέφρωση ή χημική κατεργασία όπως ορίζεται στο σημείο D9 του Παραρτήματος II των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως (Αρ. 2) του 2016 μη επικινδύνων αποβλήτων με ημερήσια δυναμικότητα άνω των 100 τόνων.
11. Έργα άντλησης υπόγειων νερών, ή έργα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών, όταν ο όγκος αντλούμενου ή αναπληρούμενου νερού ισούται με ή υπερβαίνει τα 250 000 κυβικά μέτρα το χρόνο:
Νοείται ότι ο όρος «υπόγεια νερά» έχει την έννοια που αποδίδει σε αυτόν το άρθρο 2(1) του περί Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμου του 2010 έως (Αρ. 2) του 2016.
12. (α) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η εκτροπή αυτή αποσκοπεί στην πρόληψη ενδεχόμενης λειψυδρίας και όταν ο όγκος του εκτρεπόμενου νερού υπερβαίνει τα 500 000 κυβικά μέτρα το χρόνο.

- (β) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη, όταν η πολυετής μέση ροή της λεκάνης άντλησης υπερβαίνει τα 10 000 000 κυβικά μέτρα το χρόνο και όπου ο όγκος του εκτρεπομένου νερού υπερβαίνει το 5 % της ροής αυτής:
- Νοείται ότι, η εκτροπή πόσιμου νερού μέσω αγωγών δεν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος σημείου.
13. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων ή αποχετευτικά συστήματα δυναμικότητας άνω των 15 000 ισοδύναμου πληθυσμού.
14. Εγκαταστάσεις –
- (α) άντλησης πετρελαίου για εμπορικούς σκοπούς·
 - (β) άντλησης φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς·
 - (γ) χερσαίων υποστηρικτικών βιομηχανιών εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστόλιθων με συνολικό εμβαδό άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.
15. Ανόρυξη γεώτρησης εξερεύνησης από μη παραγωγική εγκατάσταση:
- Νοείται ότι οι όροι «εξερεύνηση» και «μη παραγωγική εγκατάσταση» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από τον Κανονισμό 2(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Ασφάλεια των Υπεράκτιων Εργασιών Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου) Κανονισμών του 2015.
16. Φράγματα και άλλες εγκαταστάσεις προοριζόμενες για τη συγκράτηση ή τη μόνιμη αποθήκευση υδάτων, όπου ο όγκος της νέας ή της πρόσθετης ποσότητας του συγκρατημένου ή ταμιευομένου ύδατος υπερβαίνει τα 5 000 000 m³.
17. Χερσαίοι αγωγοί, με διάμετρο άνω των 800 mm και μήκος άνω των 10 km -
- (α) μεταφοράς αερίου, πετρελαίου ή χημικών ουσιών·
 - (β) μεταφοράς ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης.
18. Υποθαλάσσιοι αγωγοί και σχετικές εγκαταστάσεις που ποντίζονται στη χωρική θάλασσα, στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και/ή στην Υφαλοκρηπίδα της Δημοκρατίας, διαμέσου των οποίων μεταφέρεται

οποιοδήποτε υγρό, στερεό και/ή αέριο και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη:

Νοείται ότι οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη», «Υφαλοκρηπίδα» και «χωρική θάλασσα», έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

19. Εγκαταστάσεις εντατικής εκτροφής, με δυναμικότητα μεγαλύτερη από-
 - (α) 85 000 θέσεις για κοτόπουλα πάχυνσης ή 60 000 θέσεις για ωτόκες κότες·
 - (β) 3 000 θέσεις για χοίρους πάχυνσης (άνω των 30 χγρ.)·
 - (γ) 900 θέσεις για χοιρομητέρες· ή
 - (δ) 200 θέσεις για γαλακτοφόρες αγελάδες.
20. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής-
 - (α) χαρτοπολτού από ξύλο ή παρόμοια ινώδη υλικά·
 - (β) χαρτιού και χαρτονιού, με δυναμικότητα παραγωγής άνω των 200 τόνων την ημέρα.
21. Λατομεία και υπαίθρια ορυχεία έκτασης άνω των δύο εκταρίων ή, όταν πρόκειται για εξόρυξη τύρφης, άνω των 150 εκταρίων.
22. Κατασκευή εναέριων αγωγών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τάση 132 kV και άνω και μήκος ίσο ή πέραν των 15 km.
23. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών ή χημικών προϊόντων με συνολική χωρητικότητα τουλάχιστον 20 000 τόνων.
24. Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ως εξής:
 - (α) Ανεμογεννήτριες με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 10 MW.
 - (β) Φωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW.
 - (γ) Φωτοβολταϊκά συστήματα που θα τοποθετηθούν στο έδαφος με ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 500 KW και μικρότερη του 1 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας και εντός γεωργικών ζωνών.
 - (δ) Ηλιοθερμικά πάρκα με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη από 10 MW.
 - (ε) Άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ ίση ή μεγαλύτερη του 1 MW.
 - (στ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών με δυναμικότητα ίση ή μεγαλύτερη των 20 κυβικών μέτρων/μέρα:

Νοείται ότι, οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμων του 2013 μέχρι (Αρ. 2) του 2015.

(ζ) Παραγωγή υδρογόνου με σκοπό τη χρήση του ως καύσιμο.

(η) Υπεράκτιες εγκαταστάσεις αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως αιολικά πάρκα και έργα εκμετάλλευσης κυματικής ενέργειας.

25. Λιμενοβραχίονες και κυματοθραύστες.
26. Μαρίνες, χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής και αλιευτικά καταφύγια.
27. Γήπεδα γκολφ και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις, περιλαμβανομένων των έργων που θα εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του εν λόγω έργου, εξαιρουμένων των «μίνι» γκολφ.
28. Τόποι αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 2(1) των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015
29. Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς κατ' εφαρμογή των περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμων του 2012 και 2015 από εγκαταστάσεις καλυπτόμενες από το παρόν παράρτημα ή εφόσον η συνολική ετήσια δέσμευση CO₂ ανέρχεται σε 1,5 μεγατόνους ή περισσότερο.
30. Αναπτύξεις:
 - (α) Ενοποιημένες αναπτύξεις μεγάλων και σύνθετων χρήσεων.
 - (β) Ψηλά κτίρια με αριθμό ορόφων πέραν των δύο από τον ανώτερο επιτρεπτό αριθμό που καθορίζει το Τοπικό Σχέδιο ή/και η Δήλωση Πολιτικής.
31. Εγκαταστάσεις και βιομηχανικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο Μέρος III, IV, V ή VII των περί Βιομηχανικών Εκπομπών (Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης) Νόμων του 2013 και 2016. Στην εκάστοτε περίπτωση ισχύει το αυστηρότερο όριο.

32. Κάθε μεταβολή ή επέκταση των έργων που απαριθμούνται στο παρόν Παράρτημα, όταν η επέκταση καθεαυτή εμπίπτει στα κατώτατα όρια, αν τυχόν υπάρχουν, και τα οποία καθορίζονται στο παρόν Παράρτημα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Νόμος περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από Ορισμένα Έργα 2018 έως 2021

ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΑΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Γεωργία, δασοκομία και υδατοκαλλιέργεια:
 - (α) Έργα αγροτικού αναδασμού.
 - (β) Έργα για τη χρησιμοποίηση ακαλλιέργητης γης ή ημιφυσικών περιοχών για εντατικές γεωργικές καλλιέργειες.
 - (γ) Έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων για τη γεωργία, περιλαμβανομένων των αρδευτικών και αποστραγγιστικών έργων.
 - (δ) Αρχική δάσωση και αποδάσωση με σκοπό τη μετατροπή σε άλλο τύπο χρήσης γης.
 - (ε) Εγκαταστάσεις εντατικής κτηνοτροφίας, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (στ) Εντατική ιχθυοτροφία.
 - (ζ) Ανάκτηση εδαφών από τη θάλασσα.
2. Εξορυκτική βιομηχανία:
 - (α) Λατομεία, υπαίθρια ορυχεία και εξόρυξη τύρφης, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (β) Υπόγεια ορυχεία.
 - (γ) Εξόρυξη ορυκτών με βυθοκόρηση ποταμών και της θάλασσας.
 - (δ) Γεωτρήσεις βάθους και ειδικότερα-
 - (i) γεωθερμικές γεωτρήσεις,
 - (ii) γεωτρήσεις για την αποθήκευση πυρηνικών αποβλήτων,
 - (iii) γεωτρήσεις για ύδρευση (υδρογεωτρήσεις), εξαιρουμένων των γεωτρήσεων για τη διερεύνηση της σταθερότητας του εδάφους,
 - (iv) βαθιές γεωτρήσεις θεμελίωσης κτιρίων.

(ε) Εγκαταστάσεις επιφανείας της βιομηχανίας εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων.

(στ) Χερσαίες υποστηρικτικές βιομηχανίες εξόρυξης λιθάνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου και μεταλλευμάτων και πετρωμάτων, καθώς και ασφαλούχων σχιστολίθων με συνολικό εμβαδό κάτω δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2000 m²) επιφάνειας.

3. Ενεργειακή βιομηχανία:

(α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις για την παραγωγή και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ατμού, θερμού ύδατος και θερμότητας, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(β) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις και υποσταθμοί για τη μεταφορά αερίου, ατμού και θερμού ύδατος και τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας με εναέρια καλώδια, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(γ) Επιφανειακή αποθήκευση φυσικού αερίου.

(δ) Αποθήκευση εύφλεκτων αερίων σε υπόγειες δεξαμενές.

(ε) Επιφανειακή αποθήκευση ορυκτών καυσίμων.

(στ) Βιομηχανική μπρικετοποίηση λιθάνθρακα και λιγνίτη.

(ζ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης ραδιενεργών αποβλήτων, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(η) Εγκαταστάσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.

(θ) Ανεμογεννήτριες, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα Ι.

(ι) Εγκαταστάσεις δέσμευσης ρευμάτων CO₂ για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, σύμφωνα με τους περί της Αποθήκευσης Διοξειδίου του Άνθρακα σε Γεωλογικούς Σχηματισμούς Νόμους του 2012 και 2015, από εγκαταστάσεις που δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(ια) Φωτοβολταϊκά συστήματα που τοποθετούνται στο έδαφος με ισχύ μέχρι 500 KW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000 και εντός γεωργικών ζωνών.

(ιβ) Ηλιοθερμικά πάρκα και άλλα έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη των 10 MW εντός ζωνών και περιοχών προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000 και εντός γεωργικών ζωνών.

(ιγ) Έργα παραγωγής βιοκαυσίμων ή βιορευστών (με δυναμικότητα κάτω από 20 κ.μ./μέρα:

Νοείται ότι οι όροι «βιοκαύσιμα» και «βιορευστά» έχουν την έννοια που αποδίδει σε αυτούς το άρθρο 2(1) των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμων του 2013 μέχρι (Αρ. 2) του 2015.

4. Παραγωγή και επεξεργασία μετάλλων:

(α) Εγκαταστάσεις παραγωγής χυτοσιδήρου ή χάλυβα (πρωτογενούς ή δευτερογενούς), περιλαμβανομένων των χυτηρίων συνεχούς τήξης.

(β) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας σιδηρούχων μετάλλων, με έλαση εν θερμώ, σφυρηλάτηση ή επίθεση προστατευτικών στρωμάτων τηγμένων μετάλλων.

(γ) Χυτήρια σιδηρούχων μετάλλων.

(δ) Εγκαταστάσεις τήξης μη σιδηρούχων μετάλλων και κραμάτων, εξαιρουμένων των πολύτιμων μετάλλων, αλλά περιλαμβανομένων των προϊόντων ανάκτησης, όπως εξευγενισμός και χύτευση.

(ε) Εγκαταστάσεις επιφανειακής κατεργασίας μετάλλων και πλαστικών υλών με ηλεκτρολυτικές ή χημικές διεργασίες.

(στ) Κατασκευή σιδηροδρομικού υλικού.

(ζ) Δομική σύνδεση με χρήση εκρηκτικών.

(η) Εγκαταστάσεις φρύξης και περίττηξης μεταλλευμάτων.

(θ) Κατασκευή και συναρμολόγηση μηχανοκίνητων οχημάτων και κατασκευή κινητήρων μηχανοκίνητων οχημάτων.

(ι) Ναυπηγεία.

(ια) Εργοστάσια κατασκευής και επισκευής αεροσκαφών.

5. Βιομηχανία ορυκτών :

(α) Εγκαταστάσεις παραγωγής οπτάνθρακα (ξηρά απόσταξη του άνθρακα).

(β) Εγκαταστάσεις παραγωγής τσιμέντου.

(γ) Εγκαταστάσεις παραγωγής αμιάντου και κατασκευής προϊόντων με βάση τον αμιάντο, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(δ) Υαλουργία, περιλαμβανομένης της κατασκευής ινών γυαλιού.

(ε) Εγκαταστάσεις τήξης ορυκτών υλών, περιλαμβανομένης της παραγωγής ορυκτών ινών.

- (στ) Παραγωγή κεραμικών ειδών με ψήσιμο και ιδίως κεραμιδιών, πλίνθων, πυρίμαχων πλίνθων, πλακιδίων, ψευδοπορσελάνης ή πορσελάνης.
6. Χημική βιομηχανία, εφόσον αφορά έργα που δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα:
- (α) Επεξεργασία ενδιάμεσων προϊόντων και παρασκευή χημικών προϊόντων.
- (β) Παρασκευή φυτοφαρμάκων και φαρμακευτικών προϊόντων, χρωμάτων και βερνικιών, ελαστομερών και υπεροξιδίων.
- (γ) Εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαίου, πετροχημικών και χημικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των ππρατηρίων καυσίμων.
- (δ) Εγκαταστάσεις ανάμιξης, συσκευασίας, ανασυσκευασίας ή και επεξεργασίας χημικών ουσιών.
7. Βιομηχανία τροφίμων:
- (α) Βιομηχανία φυτικών και ζωικών λιπαρών ουσιών.
- (β) Κονσερβοποιία ζωικών και φυτικών προϊόντων.
- (γ) Παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων.
- (δ) Ζυθοποιία και παραγωγή βύνης.
- (ε) Ζαχαροπλαστική και παρασκευή σιροπιού.
- (στ) Σφαγεία.
- (ζ) Βιομηχανίες παραγωγής αμύλου.
- (η) Εργοστάσια παραγωγής ιχθυάλευρου και ιχθυελαίου.
- (θ) Ζαχαρουργεία.
- (ι) Οινοποιεία και αποστακτήρια.
- (ια) Αλλαντοποιεία.
- (ιβ) Εμφιαλωτήρια.
- (ιγ) Ελαιοτριβεία.
8. Κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία δέρματος, ξύλου και χαρτιού:
- (α) Βιομηχανικές εγκαταστάσεις παραγωγής χαρτιού και χαρτονιού, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (β) Εγκαταστάσεις προεπεξεργασίας (δραστηριότητες πλύσης, λεύκανσης, μερσερισμού) ή βαφής ινών και υφασμάτων.
- (γ) Εγκαταστάσεις δέψης δερμάτων.
- (δ) Εργοστάσια παραγωγής και κατεργασίας κυτταρίνης.
9. Βιομηχανία ελαστικού:

Παραγωγή και κατεργασία προϊόντων που προέρχονται από ελαστομερή.

10. Έργα υποδομής:

- (α) Έργα ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών και περιοχών.
- (β) Έργα αστικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:
 - (i) Εμπορικά κέντρα, υπερκαταστήματα, πολυκαταστήματα, υπεραγορές, εμπορική και ψυχαγωγική ανάπτυξη σύνθετου τύπου, αίθουσες δεξιώσεων και κτίρια πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
 - (ii) Συγκρότημα κινηματογραφικών αιθουσών.
 - (iii) Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
 - (iv) Πανεπιστημιούπολεις.
 - (v) Ναοί και άλλοι χώροι θρησκευτικής συγκέντρωσης.
 - (vi) Κέντρα πολλαπλού αθλητισμού.
 - (vii) Ερευνητικά κέντρα ή και κέντρα καινοτομίας όπου διεξάγεται εφαρμοσμένη έρευνα.
 - (viii) Αυτόνομοι χώροι στάθμευσης.
 - (ix) Γήπεδα ποδοσφαίρου και στάδια.
 - (x) Νοσοκομεία, θεραπευτήρια, αναρρωτήρια και ειδικοί τύποι κλινικών (όπως κέντρα αποτοξίνωσης, ψυχικής αποκατάστασης και θεραπείας λοιμωδών και μεταδοτικών ασθενειών).
 - (y) Κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών και εγκαταστάσεων μεταφόρτωσης για συνδυασμένες μεταφορές και συνδυασμένων τερματικών σταθμών, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (δ) Κατασκευή αεροδρομίων, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ε) Κατασκευή οδών, λιμένων και λιμενικών εγκαταστάσεων, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (στ) Κατασκευή εσωτερικών πλωτών οδών, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα, έργα διευθέτησης υδατορευμάτων και αντιπλημμυρικά έργα.
- (ζ) Έργα κατασκευής νέων οδών με τέσσερις ή περισσότερες λωρίδες κυκλοφορίας ή ευθυγράμμισης ή διαπλάτυνσης υφιστάμενων οδών με δύο ή λιγότερες λωρίδες κυκλοφορίας, ώστε να δημιουργηθούν τέσσερις λωρίδες ή περισσότερες, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (η) Έργα κατασκευής, διαπλάτυνσης και εν γένει αναβάθμισης δρόμων –

- (i) σε ορεινές περιοχές όπου η κάλυψη της περιβάλλουσας φυσικής βλάστησης είναι πέραν του 50% σε συνεχές μήκος δρόμου τουλάχιστον 1 000 μέτρων,
- (ii) μέσα σε ζώνη προστασίας της παραλίας ή σε περιοχές ή τοπία που έχουν κηρυχθεί ή χαρακτηριστεί προστατευόμενα, σύμφωνα με νομοθεσία,
- (iii) που επηρεάζουν την κοίτη ή τα πρηνή ποταμού ή χαρακτηριστικά γνωρίσματα φυσικής, ιστορικής, πολιτιστικής ή αρχαιολογικής κληρονομιάς ή φυσικούς διαδρόμους ειδών πανίδας ή οικοτόπους μεταναστευτικών ειδών ή περιοχές με ενδημικά είδη πανίδας και χλωρίδας, υδροβιότοπους, αμμόλοφους, κρημνούς, σπηλιές, αξιόλογους γεωμορφολογικούς και απολιθωματοφόρους σχηματισμούς, φαράγγια, εκβολές ποταμών, αμμουδιές ή τη φυσική ακτογραμμή.
- (θ) Μικρά εμπλουτιστικά αναχώματα ή και δήμματα που κατασκευάζονται στους ποταμούς με συρματοκιβώτια (τύπου gabions) με σκοπό τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων σε ορεινές ή και δασώδεις περιοχές.
- (ι) Έργα διαφοροποίησης της κοίτης ποταμών και χειμάρρων.
- (ια) Τροχιόδρομοι (τραμ), υπερυψωμένοι ή υπόγειοι σιδηρόδρομοι, εναέριοι σιδηρόδρομοι ή παρεμφερείς σιδηρόδρομοι ειδικού τύπου που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως για τη μεταφορά επιβατών.
- (ιβ)(i) Εφόσον δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα Ι, παράκτια έργα για την καταπολέμηση της διάβρωσης, παραλιακοί πεζόδρομοι και ενδοθαλάσσια έργα που παρέχουν τη δυνατότητα διαμόρφωσης της ακτής, όπως η κατασκευή αναχωμάτων, μόλων, και άλλων έργων προστασίας από τη θάλασσα, εξαιρουμένης της συντήρησης και της ανακατασκευής των έργων αυτών, τα οποία εμπίπτουν σε ζώνη προστασίας της παραλίας, σύμφωνα με τον περί της Προστασίας της Παραλίας Νόμο.
- (ii) Αποβάθρες όπως αυτές ορίζονται από το άρθρο 2 του περί Αποβαθρών Νόμου.
- (ιγ) Έργα άντλησης υπόγειων νερών και συστήματα τεχνητής αναπλήρωσης υπόγειων νερών, που δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
- (ιδ) Έργα για την εκτροπή υδάτινων πόρων από μια υδρολογική λεκάνη σε άλλη τα οποία δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

(ιε) Σταθμοί αφαλάτωσης θαλάσσιου ή υφάλμυρου νερού.

(ιστ) Φράγματα και λοιπές εγκαταστάσεις συγκράτησης ή μόνιμες ταμίευσης υδάτων (εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Πρώτο Παράρτημα).

(ιζ) Χερσαίοι αγωγοί μεταφοράς-

(i) υγρών αποβλήτων ή χημικών ουσιών,

(ii) υδραγωγοί μεγάλων αποστάσεων,

(iii) πετρεπτερελαιαγωγοί και αγωγοί αερίου για τη μεταφορά ρευμάτων διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) για σκοπούς αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς (περιλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης) εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι.

(ιη) Πόντιση υποθαλάσσιου καλωδίου και σχετικών εγκαταστάσεων στη χωρική θάλασσα, στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και/ή στην Υφαλοκρηπίδα της Δημοκρατίας, και σχετικές εγκαταστάσεις στην παράκτια ζώνη:

Νοείται ότι οι όροι «Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη», «Υφαλοκρηπίδα» και «χωρική θάλασσα», έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το άρθρο 2(1) των περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και 22. Υφαλοκρηπίδας Νόμων του 2004 και του 2014.

11. Τουρισμός και αναψυχή:

(α) Χιονοδρομικές πίστες, μηχανισμοί ανάβασης και σχετικά έργα υποδομής.

(β) Παραθεριστικοί οικισμοί, ξενοδοχειακά συγκροτήματα και ολοκληρωμένα τουριστικά συγκροτήματα εκτός αστικών περιοχών και σχετικά έργα υποδομής.

(γ) Μόνιμοι κατασκηνωτικοί χώροι και χώροι στάθμευσης τροχόσπιτων.

(δ) Θαλάσσια και χερσαία θεματικά πάρκα.

(ε) Ολοκληρωμένου τύπου καζίνο-θέρετρα και συνοδευτικά έργα και αναπτύξεις.

12. Άλλα έργα:

(α) Μόνιμες πίστες αγώνων και δοκιμών μηχανοκίνητων οχημάτων.

(β) Εγκαταστάσεις για την ανάκτηση, διαχείριση ή και διάθεση αποβλήτων όπως καθορίζονται αντίστοιχα στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.

- (γ) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εφόσον δεν εμπίπτουν στο Πρώτο Παράρτημα.
 - (δ) Χώροι απόθεσης ιλύων.
 - (ε) Αποθήκευση παλαιοσιδήρων, περιλαμβανομένων των άχρηστων οχημάτων.
 - (στ) Κλίνες δοκιμών κινητήρων, στροβίλων ή αεριωθητών.
 - (ζ) Εγκαταστάσεις παραγωγής τεχνητών ορυκτών ινών.
 - (η) Εγκαταστάσεις ανάκτησης ή καταστροφής εκρηκτικών ουσιών.
 - (θ) Διαλυτήρια πλοίων.
 - (ι) Κεραίες κινητής τηλεφωνίας σε προστατευόμενες ή και δασικές περιοχές.
 - (ια) Εκτροφεία θηραμάτων.
 - (ιβ) Διαχωρισμός πέραν των πενήντα οικοπέδων.
 - (ιγ) Κοιμητήρια.
 - (ιδ) Έργα επί τόπου για την απορρύπανση εδαφών ή και υδάτινων σωμάτων.
 - (ιε) Εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή και τελικής διάθεσης ζωικών αποβλήτων.
 - (ιστ) Διάλυση εργοστασίων ή αποθηκών που επεξεργάζονται ή περιέχουν επικίνδυνες χημικές ουσίες ή και επικίνδυνα απόβλητα.
 - (ιζ) Επίγεια δορυφορικά πάρκα, τα οποία περιλαμβάνουν και τις κατασκευές δορυφορικών σταθμών ραδιοεπικοινωνίας που βρίσκονται στο χώρο των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων.
 - (ιη) Σκοπευτήρια.
 - (ιθ) Έργα βιοτεχνολογίας.
13. (α) Οποιαδήποτε τροποποίηση ή επέκταση έργων που απαριθμούνται στο Πρώτο Παράρτημα ή στο παρόν Παράρτημα, τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί, εκτελεστεί ή εκτελούνται και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- (β) Έργα του Πρώτου Παραρτήματος που εξυπηρετούν αποκλειστικά ή κυρίως την ανάπτυξη και τη δοκιμή νέων μεθόδων ή προϊόντων και δεν χρησιμοποιούνται για περισσότερο από δύο χρόνια.

Τήρηση της Αρχής «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης»

Σύμφωνα με την αξιολόγηση για τη συμμόρφωση του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Assessment of the Compliance of the Cyprus Recovery and Resilience Plan with the 'Do No Significant Harm' Principle):

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Για την αγορά ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και τη διάθεση και επεξεργασία τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους, να εφαρμόζονται οι απαιτήσεις των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμοί του 2015 μέχρι 2021 (Κ.Δ.Π.73 / 2015, Κ.Δ.Π. 337/2017 και Κ.Δ.Π 200/2021) και της οδηγίας 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
- Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ο οποίος θα αγοραστεί, να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις για ενεργειακή σήμανση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1369, σχετικά με το καθορισμό ενός πλαισίου για την ενεργειακή σήμανση και με την Οδηγία 2005/32/ΕΚ για θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα. Τα οχήματα, τα οποία θα αγοραστούν, να συμμορφώνονται με τα βέλτιστα διαθέσιμα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές, π.χ. χαμηλότερες από 50 g εκπομπές CO₂ / χλμ. για ελαφρά οχήματα.
- Για επενδύσεις σε νέα κτίρια ή προσθήκες που αυξάνουν/ τροποποιούν το εμβαδόν του καλυμμένου χώρου, να διασφαλίζεται ότι δεν βρίσκονται σε ευάλωτες σε πλημμύρες περιοχές.
- Για επενδύσεις που περιλαμβάνουν εγκατάσταση συσκευών ή εξοπλισμού που καταναλώνουν νερό, η καθορισμένη κατανάλωση νερού του εξοπλισμού να πιστοποιείται με δελτίο προϊόντος, με πιστοποίηση κτιρίου ή με κοινοτική σήμανση.
- Όλες οι ενέργειες των επενδύσεων να είναι σύμφωνες με την Ιεράρχηση των αποβλήτων που περιλαμβάνεται στην Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα, σύμφωνα με την οποία η πρόληψη αποτελεί την προτιμώμενη επιλογή, ακολουθούμενη από την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση

και άλλες μορφές ανάκτησης, με τη διάθεση σε χώρους υγειονομικής ταφής να αποτελεί ύστατη λύση.

- Οι επενδύσεις να λαμβάνουν μέτρα για τον διαχωρισμό των ροών αποβλήτων στην πηγή, με προτεραιότητα την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Κάθε επένδυση που δημιουργεί απόβλητα πρέπει να συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο για τα Απόβλητα (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/848 και Οδηγίες (ΕΕ) 2018/849, 2018/850, 2018/851, 2018/852)
- Όπου απαιτείται, να ετοιμάζεται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον / Έκθεση Πληροφοριών σύμφωνα με τους περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμοι του 2018 και 2021, και να συμμορφώνεται με τους όρους χορήγησης άδειας, η οποία παραχωρείται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως
- Καμία επένδυση δεν μπορεί να βρίσκεται εντός σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές (συμπεριλαμβανομένου του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, τόπων «Παγκόσμιας Κληρονομιάς» της UNESCO και βασικές περιοχές βιοποικιλότητας) και δεν πρέπει να επηρεάζουν περιοχές και τα είδη που προστατεύονται από τη σχετική εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων:
 - Ζωικά και Φυτικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαιτούν αυστηρή προστασία, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα III των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του. 2003 έως 2015 και τους περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμους του 2003 έως 2020
 - Κρατικά δάση, όπως προβλέπονται στον Περί Δασών Νόμο του 2012 (Ν. 25(Ι)/2012)
 - Περιοχές προστασίας, όπως προβλέπονται στους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμους του 1972 έως (Αρ. 2) του 1999

Επίσης, όπου εφαρμόζεται, η επένδυση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις γεωργικές εκτάσεις υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ).

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

- Οι κατασκευαστικές εργασίες να συμμορφώνονται με τις οριζόντιες απαιτήσεις και να μην εκπέμπουν σημαντικές ποσότητες εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Επίσης, κατά τη διάρκεια των εργασιών, να λαμβάνονται μέτρα για τη μείωση του θορύβου, της σκόνης και των εκπομπών ρύπων.
- Σε περιπτώσεις εγκατάστασης μονάδας καύσης βιομάζας, το μεγαλύτερο ποσοστό βιομάζας να είναι τοπικής προέλευσης και να αποτελείται από επεξεργασμένα υπολείμματα ξύλου. Η βιομάζα που θα χρησιμοποιείται να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (REDII) και τις σχετικές εκτελεστικές και κατ'εξουσιοδότηση πράξεις, διατηρώντας με αυτό τον τρόπο τις εκτάσεις με υψηλό απόθεμα άνθρακα. Οι λέβητες βιομάζας να έχουν υψηλή ενεργειακή απόδοση και να αντικαθιστούν τον περισσότερο ρυπογόνο εξοπλισμό, ενώ οι εγκαταστάσεις να συμμορφώνονται με τη σχετική εθνική νομοθεσία για τις εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων.

ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ - Ορθή χρήση του λογότυπου χρηματοδότησης ΕΕ από NextGenerationEU και χρήση άλλων λογοτύπων

Βάσει του Άρθρου 34(2) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), απαιτείται η διασφάλιση της αναγνώρισης και προβολής της προέλευσης της χρηματοδότησης της ΕΕ, από τους αποδέκτες αυτής, μεταξύ άλλων, μέσω της κατάλληλης εμφάνισης και **προβολής του εμβλήματος της Ένωσης και σχετικής δήλωσης χρηματοδότησης με την ένδειξη «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - NextGenerationEU».**

Το λογότυπο της χρηματοδότησης της ΕΕ μέσω του ΜΑΑ, συνθέτει το **έμβλημα της ΕΕ** μαζί με την πιο πάνω δήλωση χρηματοδότησης που θα πρέπει να χρησιμοποιείται στην περίπτωση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), ως εξής:

**Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
NextGenerationEU

Το εν λόγω λογότυπο διατίθεται σε όλες τις απαιτούμενες για σκοπούς δημοσιότητας μορφές και χρωματισμούς στον ακόλουθο σύνδεσμο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/

(προσοχή στην επιλογή του λογότυπου με αναφορά NextGenerationEU), καθώς και στην κυπριακή ιστοσελίδα του Σχεδίου (www.cyprus-tomorrow.gov.cy, ενότητα: Πολυμέσα / Λογότυπα).

Στην ιστοσελίδα του Σχεδίου διατίθεται παράλληλα το έμβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και το λογότυπο του ΣΑΑ Κύπρου (Κύπρος_το αύριο), τα οποία επίσης θα πρέπει να προβάλλονται από τους αποδέκτες χρηματοδότησης μέσω του ΣΑΑ (είτε μέσω δημοσίων συμβάσεων ή μέσω Σχεδίων Χορηγιών).

Σημειώνεται ότι, όταν εμφανίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ως πιο πάνω) θα πρέπει να εμφανίζεται τουλάχιστον τόσο εμφανώς και ορατά όσο τα άλλα λογότυπα. Το έμβλημα

πρέπει να παραμένει διακριτό και ξεχωριστό και δεν μπορεί να τροποποιηθεί προσθέτοντας άλλα οπτικά σήματα ή κείμενο. Εκτός από το συγκεκριμένο έμβλημα, καμία άλλη οπτική ταυτότητα ή λογότυπο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να τονίσει την υποστήριξη της ΕΕ.

Σε ότι αφορά την **ορθή χρήση του εμβλήματος της ΕΕ**, σχετικές κατευθυντήριες γραμμές προς τους αποδέκτες χρηματοδότησης της ΕΕ παρέχονται πρόσθετα μέσω εγχειριδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_el.pdf.

Κατάλογος Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ			
Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου	Άγιος Γεώργιος Καυκάλλου	Άγιοι Ηλιόφωτοι	Άγιος Επιφάνιος Ορεινής
Βυζακιά	Ευρύχου	Κακοπετριά	Καλό Χωριό Ορεινής
Καπέδες	Κάτω Κουτραφάς	Κάτω Μονή	Νικητάρι
Ξυλιάτος	Ποτάμι		
Αγία Ειρήνη Λευκωσίας	Άγιος Επιφάνιος Σολέας	Άγιος Θεόδωρος Σολέας	Άγιος Θεόδωρος Τηλλυρίας
Αλεύγα	Αληθινού	Άλωνα	Απλίκι Ορεινής
Ασκάς	Γαλάτα	Γερακιές	Γούρρη
Καλιάνα	Καλοπαναγιώτης	Καμπί Φαρμακά	Κάμπος
Καννάβια	Κατύδατα	Κοράκου	Κούρδαλι
Λαγουδερά	Λαζανιάς	Ληνού	Λιβάδια Λευκωσίας
Μανσούρα	Μοσφίλι	Μουτουλλάς	Μυλικούρι
Οίκος	Παλαιχώρι Μόρφου	Παλαιχώρι Ορεινής	Πάνω Κουτραφάς
Πάνω και Κάτω Πύργος	Παχύαμμος	Πεδουλάς	Πηγαίνια
Πλατανιστάσα	Πολύστυπος	Σαράντι	Σελλάδι του Άππη
Σινάορος	Σκουριώτισσα	Σπήλια	Τεμβριά
Τσακίστρα	Φαρμακάς	Φικάρδου	Φλάσου
Φτεरिकούδι			

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ			
Βάβλα	Δελίκηπος	Κάτω Λεύκαρα	Κλαυδιά
Μενόγεια	Πάνω Λεύκαρα	Σκαρίνου	Τόχνη
Ψεματισμένος			
Άγιοι Βαβατσινιάς	Βαβατσινιά	Κάτω Δρυς	Λάγια
Μελίνη	Οδού	Ορά	

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ			
Άγιος Αμβρόσιος Λεμεσού	Άγιος Γεώργιος Λεμεσού	Άγιος Θεράπων	Άγιος Θωμάς
Άγιος Μάμας	Άγιος Παύλος	Ακαπνού	Άλασσα
Αλέκτορα	Ανώγυρα	Απεσιά	Αρακαπάς
Αψιού	Βάσα Κελλακίου	Βίκλα	Γεράσα

Διερώνα	Δωρός	Επταγώνια	Καλό Χωριό Λεμεσού
Καντού	Καπηλειό	Κάτω Κιβίδες	Κελλάκι
Κλωνάρι	Κορφή	Λάνια	Λιμνάτης
Λουβαράς	Μαθηκολώνη	Μονάγρι	Πάνω Κιβίδες
Παραμάλι	Παραμύθα	Πάχνα	Πελένδρι
Πλατανίστεια	Πρασιό Αυδήμου	Πρασιό Κελλακίου	Σανίδα
Σιλίκου	Σπιτάλι	Τριμίκλινη	Φασούλα Λεμεσού
Άγιος Δημήτριος	Άγιος Θεόδωρος Λεμεσού	Άγιος Ιωάννης Λεμεσού	Άγιος Κωνσταντίνος
Αγρίδια	Αγρός	Αμίαντος	Άρσος Λεμεσού
Βάσα Κουλιανίου	Βουνί	Γεροβάσα	Δύμες
Δωρά	Ζωοπηγή	Καμινάρια	Κάτω Μύλος
Κάτω Πλάτρες	Κισσούσα	Κοιλάνι	Κουκά
Κυπερούντα	Λεμίθου	Λόφου	Μαλλιά
Μανδριά Λεμεσού	Μονιάτης	Όμοδος	Παλαιόμυλος
Πάνω Πλάτρες	Πέρα Πεδί	Ποταμιού	Ποταμίτισσα
Πρόδρομος	Συκόπετρα	Τρείς Ελιές	Τρόοδος
Φοινί	Χανδριά		

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ			
Αγία Μαρίνα Κελοκεδάρων	Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς	Άγιος Γεώργιος Πάφου	Άγιος Δημητριανός
Άγιος Ισίδωρος	Ακουρσός	Αναδιού	Ανδrolίκου
Αργάκα	Ασπρογιά	Γουδί	Δρούσεια
Δρύμου	Ευρέτου	Θελέτρα	Θρινιά
Ίνεια	Κάθικας	Καλλέπεια	Καραμούλληδες
Κάτω Αρόδες	Κελοκέδαρα	Κιδάσι	Κίος
Κοίλη	Κρήτου Τέρρα	Κρίτου Μαρόττου	Λαπηθιού
Λάσα	Λεμόνα	Λετύμβου	Μακούντα
Μαμούνταλη	Μάρωνας	Μηλιά Πάφου	Νατά
Νέο Χωριό Πάφου	Πάνω Αρόδες	Πάνω Αρχιμανδρίτα	Πελαθούσα
Περιστερώννα Πάφου	Πιττοκόπος	Πρασιό Πάφου	Σαλαμιού
Σαραμά	Σίμου	Σκούλλη	Σταυροκόννου
Στενή	Τέρα	Τραχυπέδουλα	Τριμιθούσα Χρυσοχούς
Τσάδα	Φάλεια	Φασλί	Φιλούσα Χρυσοχούς
Φύτη	Χόλη	Χούλου	Χρυσοχού
Άγιος Ιωάννης	Άγιος Νικόλαος	Αρμίνου	Βρέτσια

Πάφου	Πάφου		
Γαλαταριά	Γιαλιά	Ζαχαριά	Κέδαρες
Κινούσα	Κοιλίνεια	Λιβιάδι Πάφου	Λυσός
Μελάδεια	Μελάνδρα	Μέσανα	Μούσερε
Νέα Δήμματα	Πάνω Παναγιά	Πενταλιά	Πραιτώρι
Πωμός	Στατός – Άγιος Φώτιος&Αμπελίτης	Φιλούσα Κελοκεδάρων	

Πυρόπληκτες Περιοχές της επαρχίας Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου

Κοινότητες

1. Άγιοι Βαβασινιάς
2. Ακαπνού
3. Αρακαπάς
4. Βαβασινιά
5. Διερώνα
6. Επταγώνεια
7. Μελίνη
8. Οδού
9. Ορά
10. Συκόπετρα
11. Τάλα

Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής

A.	Τυπικές προϋποθέσεις
1.	Η πρόταση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας.
2.	Η πρόταση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος όπως προβλέπεται στην πρόσκληση.
3.	Η πρόταση περιέχει όλα τα συνοδευτικά έγγραφα όπως αυτά καθορίζονται τόσο στη πρόσκληση όσο και στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Υποβολής Πρότασης.
4.	Τα τυποποιημένα έντυπα της πρότασης και τα συνοδευτικά έγγραφα είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
5.	Ο αιτητής εμπίπτει στους δυνητικούς δικαιούχους που καθορίζονται στην πρόσκληση.
6.	Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται στις επιλέξιμες περιοχές οι οποίες αναφέρονται στην πρόσκληση.
7.	Ο προϋπολογισμός του Έργου είναι μέσα στα καθορισμένα όρια.

B.	Επιλεξιμότητα
1.	Συμβατότητα του προτεινόμενου έργου με το αντικείμενο, τους στόχους και τις Κατηγορίες Δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και τους όρους επιλεξιμότητας, όπως αναφέρονται στην πρόσκληση.
2.	Συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του έργου με τους όρους που καθορίζονται στο Σχέδιο και στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.
3.	Ο αιτητής θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει τους απαιτούμενους χρηματοοικονομικούς πόρους για να υλοποιήσει το προτεινόμενο έργο.
4.	Το προτεινόμενο έργο είναι συμβατό με τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, ώστε οι δαπάνες να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Γ.	Κριτήρια για τη Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της πρότασης)
1.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης».
2.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και για τη μη διάκριση.
3.	Τήρηση / δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των κανονισμών δημοσιότητας και πληροφόρησης.

Δ.	Πληρότητα της Πρότασης
1.	Πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με την πρόσκληση.
2.	Σαφής καταγραφή των δραστηριοτήτων, των διακριτών τμημάτων του έργου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού).
3.	Σαφής καταγραφή κόστους υλοποίησης ανά φάση και αξιολόγηση.
4.	Σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.
5.	Σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης.
6.	Σαφής περιγραφή τρόπου λειτουργίας.
7.	Ύπαρξη απαιτούμενων δικαιολογητικών όπως αυτές περιγράφονται στο σχετικό Έντυπο Αίτησης ή/και Κατάλογο Δικαιολογητικών.

Νόμοι και Κανονισμοί για την Ισότητα Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών και μη Διάκριση

ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος των Γυναικών Νόμος του 1985 (Ν.78/1985)
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διάκρισης σε Βάρος της Γυναίκας (Κυρωτικός) Νόμος του 2002 (Ν.1(III)/2002)
- Το Πρωτόκολλο 12 του Νόμου στην Ευρωπαϊκή Συνθήκη για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (επικύρωση), 2002 (L. 13(III)/2002)
- Τον Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο του 2002 (Ν.205(I) 2002), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.191(I)/2004)
Νόμος του 2006	(Ν.40(I)/2006)
Νόμος του 2007	(Ν.176(I)/2007)
Νόμος του 2009	(Ν.39(I)/2009)
- Τον περί Καταβολής Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία στην οποία αποδίδεται Ίση Αξία Νόμο του 2002(Ν.177(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2004	(Ν.193(I)/2004)
Νόμος του 2009	(Ν.38(I)/2009)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στα Επαγγελματικά Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλισης Νόμο του 2002(Ν.133(I)/2002)), όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2009 (Ν.40(I)/2009)

- Τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο του 1997(N.100(I)/1997), όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2000	(N.45(I)/2000)
Νόμος του 2002	(N.64(I)/2002)
Νόμος του 2007	(N.109(I)/2007)
Νόμος του 2008	(N.8(I)/2008)
(Αρ. 2) Νόμος του 2008	(N.43(I)/2008)
Νόμος του 2011	(N.70(I)/2011)

- Τους περί Προστασίας της Μητρότητας (Ασφάλεια και Υγεία) στην Εργασία Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 255/2002)
- Τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο (N.69(I)/2002) , όπως τροποποιήθηκε με τους πιο κάτω (τροποποιητικούς) Νόμους:

Νόμος του 2007	(N.111(I)/2007)
Νόμος του 2010	(N.11(I)/2010)
Νόμος του 2012	(N.47(I)/2012)
- Τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών (Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες και στην Παροχή Αυτών) Νόμο (N.18(I)/2008) όπως τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2013 (N.89(I)/2013)
- Τους περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Πρόσβαση σε Αγαθά και Υπηρεσίες (Παροχής Ανεξάρτητης Συνδρομής) Κανονισμούς του 2010 (Κ.Δ.Π. 483/2010)

Τα έργα πρέπει να συνάδουν με τις Κοινοτικές και Εθνικές Πολιτικές για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών οι οποίες συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

α) Οικονομική Ανεξαρτησία των γυναικών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ευκαιριών αναφορικά με την πρόσβαση, ανέλιξη και εκπαίδευση στην εργασία, της εξάλειψης των εκπαιδευτικών στερεοτύπων, της ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, της συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

β) Ίση Αμοιβή για Ίση Εργασία και Εργασία Ίσης Αξίας

γ) Ισότητα στις θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική ζωή στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

δ) Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και την προστασία των θυμάτων περιλαμβανομένου της οικογενειακής βίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας και της εμπορίας προσώπων.

ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

- Οι περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμοι του 2000 έως (Αρ. 2) του 2007
- Οι περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία Νόμοι του 2004 και 2007
- Ν.42 (Ι) 2004 Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος του 2004
- Ν.59 (Ι) 2004 Ο περί Ίσης Μεταχείρισης Προσώπων Άσχετα από Φυλετική ή Εθνοτική Καταγωγή Νόμος του 2004

Κατευθυντήριες Γραμμές Διαχείρισης Ενστάσεων

(I) Στάδιο αξιολόγησης πρότασης/ αίτησης

Αιτητές των οποίων οι προτάσεις/ αιτήσεις (α) δεν περιλαμβάνονται στους τελικούς καταλόγους για ένταξη τους στο Σχέδιο λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή β) περιλαμβάνουν επενδύσεις που έχουν απορριφθεί γιατί θεωρήθηκαν ως μη επιλέξιμες (στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης), έχουν το δικαίωμα όπως εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στον Οδηγό Εφαρμογής του ΣΧ, και δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την ημερομηνία της σχετικής επιστολής του Υπουργείου, να υποβάλουν γραπτή ένσταση που θα αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το Υπουργείο ή με τρόπο που δύναται να καθορίσει το Υπουργείο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΥΕΕΒ και να ζητούν επανεξέταση της αίτησης τους παραθέτοντας τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αίτηση τους δεν έπρεπε να απορριφθεί. Οι ενστάσεις θα καλύπτουν μόνο διαδικαστικά θέματα.

Η Επιτροπή Ενστάσεων δεν ζητά πρόσθετα από τα προαπαιτούμενα παραστατικά και δεν παρέχει στους αιτητές πρόσθετο χρονικό περιθώριο για υποβολή τέτοιων παραστατικών και γενικά δεν προβαίνει σε ενέργειες, που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της αρμοδιότητάς της.

Στις τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή Ενστάσεων επανεξετάζει μόνο το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης¹ και τη διαδικασία αξιολόγησης μαζί με τα φύλλα αξιολόγησης που συμπληρώθηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης για να διαπιστώσει αν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη ή λάθος. Αν η ένσταση κρίνεται δικαιολογημένη, αποστέλλεται μαζί με τα ευρήματα της Επιτροπής Ενστάσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η πρόταση δεν έτυχε ίσης και δίκαιης αξιολόγησης, στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για επαναξιολόγηση και βαθμολόγηση από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης και ενημερώνονται το συντομότερο οι αιτητές κατά πόσο κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένσταση τους.

(II) Στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας

Πριν από την λήψη απόφασης για καταβολή της χορηγίας δύναται, εάν κριθεί σκόπιμο, να διενεργηθεί από την Υπηρεσία επιτόπια επαλήθευση για αξιολόγηση του

¹δεν αποδέχεται πρόσθετα στοιχεία ή πληροφορίες ή την αντικατάσταση των υποβληθέντων με την αίτηση στοιχείων

αιτήματος καταβολής χορηγίας. Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις επενδύσεων ως μη επιλέξιμες, δηλαδή στο στάδιο αξιολόγησης αιτημάτων για καταβολή χορηγίας, η Επιτροπή Ενστάσεων, αφού τις εξετάσει, παραπέμπει τις αποφάσεις της, τεκμηριωμένες στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας για να παραπέμψει το θέμα στους αρμόδιους λειτουργούς που το χειρίστηκαν, ώστε να απαντήσουν, ή να δεχθούν τις απόψεις της Επιτροπής Ενστάσεων. Νοείται ότι σε αυτό το στάδιο δεν τίθεται θέμα αξιολόγησης προτάσεων, άρα μπορούν να ζητηθούν και να υποβληθούν όσα διευκρινιστικά ή πρόσθετα στοιχεία κριθούν απαραίτητα μέχρι την ολοκληρωμένη τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας της επένδυσης/ δαπάνης. Την τελική απόφαση έχει ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας.

Διευκρινίσεις / Συμπληρώσεις κατά τη Διαδικασία Αξιολόγησης

Κατά τη διαδικασία της επαναξιολόγησης, στην περίπτωση που την ζητήσει η Επιτροπή Ενστάσεων, η Υπηρεσία μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει γραπτώς από το δυνητικό Δικαιούχο να διευκρινίσει, να συμπληρώσει ή να τεκμηριώσει περαιτέρω τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της πρότασης, όταν για παράδειγμα δεν δίνονται επαρκή στοιχεία για να αξιολογηθεί το έργο ως προς ένα κριτήριο (πχ. επιλεξιμότητα επένδυσης). Η Υπηρεσία μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις (στα πλαίσια που καθορίζονται από τον Οδηγό Εφαρμογής του ΣΧ και γενικά το σχετικό θεσμικό πλαίσιο) σε όλα τα στάδια αξιολόγησης (δεδομένου ότι το Σχέδιο αφορά Άμεση Αξιολόγηση).

Όταν η Υπηρεσία ζητήσει διευκρινίσεις, συμπληρώσεις ή τεκμηρίωση, η πρόταση τίθεται σε αναστολή μέχρι την υποβολή των στοιχείων αυτών. Η αξιολόγηση των υπόλοιπων προτάσεων συνεχίζεται κανονικά. Με την υποβολή των διευκρινίσεων, η πρόταση επανέρχεται σε φάση αξιολόγησης, χωρίς να παραβιάζεται όμως σε καμιά περίπτωση η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών Δικαιούχων.

Στην περίπτωση που η Υπηρεσία ζητήσει από τους δυνητικούς Δικαιούχους, περαιτέρω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις, οι δυνητικοί Δικαιούχοι θα πρέπει να προσκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας η οποία θα καθορίζεται από την Υπηρεσία.

Ένταξη / Απόρριψη Έργων μετά την εξέταση ενστάσεων

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και των ενστάσεων δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης μεταξύ του Υπουργείου και του Δικαιούχου του εγκριθέντος έργου ή της οριστικής απόρριψης της πρότασης. Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα της επανεξέτασης είναι θετικό για το Δικαιούχο, το έργο εγκρίνεται και δρομολογούνται οι διαδικασίες της υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Χρηματοδότησης του Υπουργείου με το Δικαιούχο και σε περίπτωση που έχει εξαντληθεί ο προϋπολογισμός γίνεται συνεννόηση με τη Συντονιστική Αρχή (ΣΑ). Στην αντίθετη περίπτωση η πρόταση απορρίπτεται οριστικά και ενημερώνεται ο Δικαιούχος, με κοινοποίηση στη ΣΑ.

Ο Κατάλογος Εγκεκριμένων Έργων/ Δικαιούχων για κάθε Σχέδιο Χορηγιών καταρτίζεται από την Υπηρεσία και αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.